

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

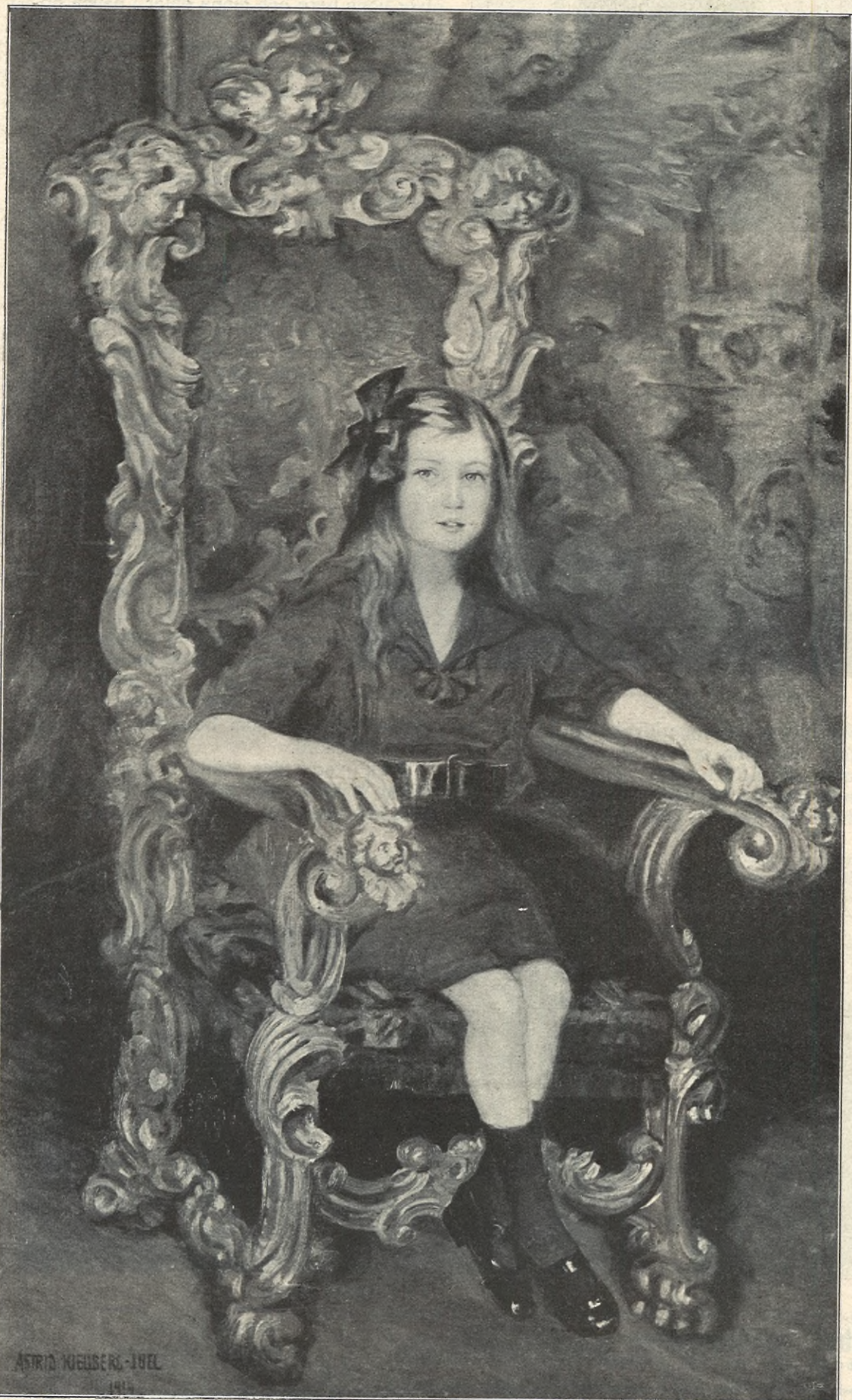

HÖGMAN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 10 SEPTEMBER 1916.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

LIFVETS FULLHET.

AF TERESIA EURÉN.

LIFVETS FULLHET – GLANS FRÅN HÖG-
blå höjd!

Jorden sträcker händerna mot ofvan –
bär i rikt välsignadt sköte gåfvan,
stolt, med heligt hänförd skaparfröjd:

Bräddadt mått af sommarns rika saf,
all den musl en förstig jord kan önska,
solguld öfverallt och djupnad grönska,
färgers jubel öfver land och haf...

Lifvets fullhet – järnhård arbetstukt,
ingen månskensro att dådlös drömma,
obarmhärtigt ljus i hvarje gömma –
skördens sol, som söker hvarje frukt!

Gärning kräfs af hvarje litet strå,
ej till lust blott fältens ax förgyllas.
Hvarje värf skall mogna och skall fyllas,
dignande till skörd skall allting stå.

Lifvets fullhet – sorg, som bränner het,
ingen undanflykt och ingen lisa,
ingen barnsligt svärmisk vemodsvisa:
klarögd, mogen sorg, som ser och vet.

Tunga skyar, ångest utan ljud,
luften fylld af sammanpressad kvidan,
dolda maktens kamp och andlös bidan –
blixten kommer som ett åtrådt bud!

Det är sommarns luttring, full och stark:
eld från himlen renar och förnyar,
sist i svalka lösas tunga skyar –
mera frisk än förr står tvagen mark...

Lifvets fullhet – den är frukt och blom,
den är bitter rot och ädel krona,
fröjd och ve, som härligt samman tona,
frigjord kraft och krafters rikedom!

EN KVINNLIG LANDTBROKARE PÅ VÄSTKUSTEN.

Några bilder från fröken Henrika Wid-

"Det var en gång — så alla sagor börja —
Det var en gång — så börjar äfven min. —
Hvad är det värdt att första höstdag sörja
och låta vemod dystra till sitt sinn?
Kom med, min vän, vi draga ut från staden
och söka upp en liten landlig vrål
I guld och rödt på träden skiffa bladen,
och sjungande mot stranden böljor slå.
Så mild är luften i septemberdagar,
och djuren beta än på fält och hagar.

Så foro vi åstad. Jag kan ej glömma
den första skymten af den fagra gård.
Hur solens strålar varma, rika strömma,
och ängar le med bergen som en bård,
och björkens stam emellan fur och alar
ses skymta fram så bländande och hvit.
En väg sig buktar uti gröna dalar,
en bäck, som porlar — se, han hittat dit.
Och längst därborta syns en flik af fjorden.
Det är en vacker bit af fosterjorden."

Så börjar Henrika Widmarks dagbok öfver
hennes egendom vid västkusten, och så
skulle jag också vilja börja denna lilla re-
sumé öfver hennes arbete där: det var en
gång — — —

Ty sagolikt ter det sig verkligen, då man nu
en sommardag gästar det vackra bördiga
Lingatån och färdas mellan vajande sädes-
fält, förbi ängar, där präktiga kor och hästar
beta, genom den blomsterkantade trädgår-
den, där fruktträden digna, fram till det ståt-
liga boningshuset vid Gullmarns vackra
strand. Och än mera sagolikt blir det, då
man tänker på, att det är en i
landbruk från början helt och
hållet oerfaren kvinna, som af
en gammal förfallen gård,
hvars jord delvis ej brukats
på långa tider, lyckats trol-
la fram denna mönstergård.

Det var en gång en redan
50-års gammal kvinna, som
ägde nog kraft, mod och före-
tagsamhet att kasta sig in i ett
landbruks alla bekymmer, som
hade ett tillräckligt gladt lynne
för att ej låta sig nedslås af
alla svårigheter, tillräcklig ut-
hållighet för att med friskt mod
börja om igen efter hvarje misslyckande
Ty hvilka massor af svårigheter, misstag
och besvikelser ligga ej bakom detta glän-
sande resultat! Hvem kan väl tro att hela
dessa maskineri, som nu ser ut att rotera

Fröken Widmark i sydväst och oljerock.

så lätt, varit så tungt att sätta i gång och så
ofta gnisslat i sina gångjärn.

Dagboken, som endast skrivits för går-
dens ägarinna, gäster och vänner, ger en

Lingatån med ladugård och stathus.

tydlig bild af nybyggerlivets alla besvärlig-
heter. Men den ger också förklaringen till
hvarför det hela lyckats. Den ger undertö-
nen till Henrika Widmarks väsen: kärleken till
naturen, till Sveriges natur, till den egna torf-

marks egendom Lingatan i Bohuslän.

van och fill allt, som där växer, spirar, lefver
och frodas.

Och det behöfdes sannerligen både kär-
lek och tålmod för att ej ge tappt under de
första åren. Endast att från närmaste stad ta
sig ut till gården var på den tiden inget lek-
verk. De nya järnvägslinjerna öfver Ström-
stad och Lysekil voro ännu ej färdiga, när
gården köptes. Visserligen gick om somma-
ren en daglig båttur uppför Gullmarn, men
den tid om vintern, då isen hvarken bar eller
brast, fanns det ingen annan utväg än att
med häst och vagn fara den milslånga bes-
värliga landvägen. Och en sådan väg —
öfver höga berg och djupa dalar i denna bo-
huslänska alpnatur!

Numera ligger Hallindens järnvägsstation
endast en ¼ mil från gården, och vägen dit
håller på att bli häradsväg, något som fröken
Widmark länge och outfrötligt arbetat för.

Men fanns det godt om besvärligheter af
alla slag under den första tiden, så fanns det
också till motvikt glädjeämnen i massa. Det
var det nya stora boningshuset, som nu reste
sig på en bergsplatå nere vid sjön. Det var
det första fölet, som föddes på gården. Det
var de första skördarna, som bergades in af
eget folk med den nya slättermaskinen. Och
det var först och främst arbetsglädjen. Hen-
rika Widmark var och är ännu med öfverallt:
hon gräver och sår i sin trädgård, sköter
höns, gäss och kalkoner, far ut
på sjön med sina ryssjor och
nät, lägger ut hummer- och ål-
kistor — allt hinner hon med.

Gården är nu ett mantal stor
och föder 3 hästar och cirka
20 kor. Det är ett mönster-
gilldt småbruk, som troligen ej
längre har mycken likhet kvar
med den förfallna bondgården
för 14 år sedan. Den har er-
hållit flera pris å Hushåll-
ningssällskapets utställning i
Uddevalla både för råg, hvele
och ärter. De gamla "ma-
derna" eller vallarna, som förr

endast användes som betesfält, ge nu en
god hveteskörd.

"Tack vare den snälle Carlsson", säger
fröken Widmark med ett belåtet leende hvar
gång hon tänker på sin duktige rättfärdige.

Lingatån.

I bärplockningsfid.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 6.50	Helt år.....	Kr. 9.—
Halvt år.....	< 3.50	Halvt år.....	> 5.—
Kvartal.....	< 1.75	Kvartal.....	> 2.50
Månad.....	< 0.75	Månad.....	> 0.90

Iduns byrå och expedition, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser:
25 öre efter text.	30 öre efter text. 35 öre
30 öre å textsida.	å textsida. 20 % förh.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.	för särsk. begärd plats.

Storstugan.

Matvrån i juletid.

Frukträdgården ger nu äfven en ypperlig skörd. Härliga astrakaner, gravensteiner och saftiga päron. På en slutning nedemot fjorden finnas till och med små fina persikoträd, som frampå höstsidan lysa med sina skära fjunjiga frukter. Det milda, fuktiga fjordklimatet tycks lämpa sig utmärkt för fruktodling, och hvar höst forslas stora lådor med Lingatans trädgårdsprodukter in till staden för att säljas.

Kalkonerna.

Nå, men vinterkvällarna då, blifva de ej långa och tråkiga så här långt borta från all ära och redbarhet? — En enda blick in i hallen ochorstugan är nog för att besvara den frågan. Hur skulle det kunna bli långsamt eller tråkigt i denna trefna, arbetsfyllda miljö.

Och trots sommardagen ser man i tankarna en flammande brasa i den öppna spisen, känner doften af julgran och lack och sjunker, trött efter all julstök, välbehagligt ned i

Adagio.

Blänket i gamla rutor
öfver en död kanal!
Blänket när månen stiger,
minnenas måne sval,
och när det svarta vattnet
glimmar i blek opal!

Blänket i gamla rutor —
hör du en pendels knäpp,
hör du hur tiden droppar
bort ur vår lyckas grepp —
det är blott två som lyssna,
lyssna med läpp mot läpp.

Blänket i gamla rutor
midt i en frostkall värld.
Säg mig hvad sällsam längtan
förde väl hit min färd,
som om min lycka glödde
här på en slocknad härd!

Det är en gammal visa,
drunknar i dagens brus —
går jag förbi i morgon
ser jag ett utdömt hus,
glömmer hur fönstren blänkte,
blänkte med sällsamt ljus.

ARTUR MÖLLER.

en gammal ärevärdig karmstol för att hvila ut en stund i sällskap med de flesta af Sveriges stora män och kvinnor, som blicka nedfrån väggarna. Visst finns här sysselsättning äfven om vintern! Ute i hallen hänga flera färgglada bonader, som Henrika Widmark väft, och i väfstolen uppe i andra våningen sitter en påbörjad väf, som skvallrar om, att gårdens ägarinna, trots alla andra intressen, likväl ej lagt ned sina textila färdigheter.

Vårstädning. Löfven räfsas samman.

(Fröken Widmark var under många år medlem af Handarbetets Vänners styrelse.) Ej heller författarskapet har öfvergifvits. Utom den här förut omtalade dagboken, som innehåller många små humoristiska episoder och iakttagelser ur Lingatans historia, har en massa tillfällighetsvers flutit ur Henrika Widmarks lediga penna. Somliga ha publicerats, andra däremot endast varit afsedda för en inlimare krets, men alla ha de säkert hittat

Då rågen mejas.

Där gässen och ankorna njuta sin tillvaro.

IDUNS KOKBOK

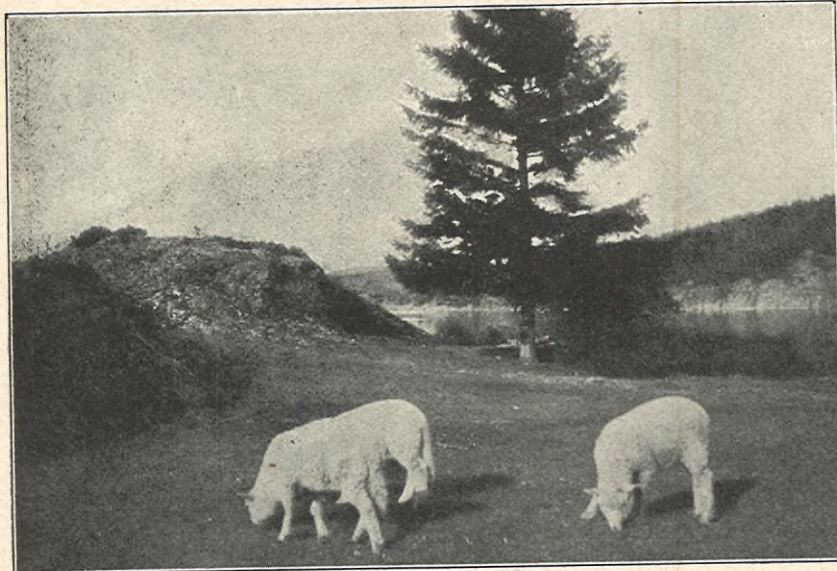
AF
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. — — — —
4:de upplagan nu utkommen.
30 tusen ex. Pris Kr. 5:50 inb.

Konstfliten, Göteborg.

Konstnärligt verkningsfulla mönster och färgsättningar. Prover sändas till påseende. Preciserat noga vad som önskas.

— Mattor, gardiner, —
möbeltyger, dräkttyger.

Lammen på bete.

Henrika, Svea och gigen.

vägen till föremålets hjärtan, ty den konsten kan Henrika Widmark vare sig det nu gäller i tal eller skrift.

Och liksom jag började med hennes egna ord, så vill jag äfven sluta med några ord ur dagboken. De orden tyckas mig bättre än några andra sammanfatta allt det arbete och all den kärlek, som hon nedlagt på den egna torfvan.

Det är med de orden hon avslutar berättelsen om den första sträfsamma perioden af arbetet på den älskade gården, och efter att ha skildrat sina svårigheter under dessa misräkningarnas år, säger hon med sin vanliga muntra tillförsikt:

"Skulle emellertid någon förståndig och med bättre förutsättningar utrustad nutidskvinna slå sig på att odla en torfva af färdnejorden, önskar jag henne likväl: Lycka till! Kanhända min historia kan lända henne till eftertanke, så att hon ej rusar iväg lika besinningslöst som jag gjorde i "ungdomligt" öfvermod.

Nu är det för sent för mig att taga handen från plogen, Lingatan har jag kämpat för, och trots allt — då jag blickar ut öfver dalar, berg och fjord, öfver fält och hagar, vandrar i skog och mark, kuskar i min gigg och ser mina "kritter" beta i fridfull ro på grönan äng, då måste jag utbrista: Detta är lif!"

VIVA BAUER.

Den underbara blomman.

Novell af EJNAR SMITH.

(Forts. o. slut.)

EN SOLIG MORGON FORBLEF DEN gamles fönster stängdt och nere i källarsalen fick Wilhelm veta, att mästern Mattias var död och att han redan under natten burits bort för att visas den heder, som hans börd kräfde. Tyst vände Wilhelm om upp på kammaren och satte sig att stirra på det slutna fönstret. Steglitsen hoppade ängsligt i buren. Skulle den bli glömd och få svälta ihjäl?

Hur länge det dröjde, visste inte Wilhelm, men till sist såg han fönstret slås upp på nytt. En mörkhårig man med allvarliga drag lutade sig ut och matade fågeln. Wilhelm höll andan, han tyckte, det var mästern Mattias fastän yngre och starkare. Nu satte sig mannen ned till bordet, hvässade gåspennan och begynte skriva. Wilhelm förstod, att de sju mansåldrarnes arbete börjat ånyo.

Vid den vissheten greps Wilhelm af hetsig ifver, han tog fram sin tunna penningpung

ur den blå kistan, kastade en sista skygg blick öfver gatan till den skrivande mannen och sprang ned för trappan och in i källarsalen.

— Tag min kista och det den rymmer i betalning, bad han den evigt stickande värdinnan.

Hon nickade bifallande, men räckte honom inte handen till afsked. Ester, skänkjungfrun, följde honom ut på trappan. Innan han vände om hörnet ett stycke bort, svängde han sin hatt till farväl och han tyckte, att hon liknade Rakel Siwert.

Längs långa vägar öfver slättbyggd med susande väderkvarnar vandrade Wilhelm. Han tjänade som prämkarl på tunga tjalkar, som släpades af oxar utesetter skuggiga kanaler, han arbetade på åkrarne hos säfliga bönder, skodde hästar och drog bäljen hos sotiga smeder, sträfvade med hyflar och stämjärn hos snickare, allt för att komma vidare framåt. Han nådde till nya städer med slingrande gator och spejade uteslängd genom gallerportarne in till förnäma slott, men aldrig såg han skymten af prinsessan, som han gått ut att söka.

Till slut höjde sig landet till bergsbygd med branta klippor och höga åsar. Skogarne blånade i fjärran och djupt under jorden arbetade gruffolket i svarta gångar. En afton, då solen sjönk i väster, såg Wilhelm från krönet af en backe, som varit så hög att den tyckts bära ända upp till himmelen, en stor stad med murar, torn och tinnar i dalen framför sig, och just som han satt sig att hvila vid en milstolpe strax intill vägen, kom en löfsmyckad vagn körande från en skogsväg. Den var full af sjungande ungdom, som ropade åt Wilhelm:

— Vandringsman, vill du åka.

Wilhelm tackade och med susande hast bar det af nedåt staden. Bjällrorne klingade från bogträn och tömmar, hästhofvarne smattrade mot vägen och bakom vagnen hvirflade ett tätt moln af mjölkhvitt damm. Flickorna kiknade och skreko af rädsla och nöje, bågarna gingo från mun till mun, men vinet stänkte omkring som röda droppar, när hjulen hoppade öfver stenarne i marken.

På ett torg inne i staden fick Wilhelm taga farväl, — en sista bågare hälldes i hans strupe och han stod där ensam och förvirrad. Rundt om torget stodo fullt af blomsterklädda vagnar, gigor och horn spelade, pukor skrällde. Dansen gick kring majade stänger, hvart man såg, var det glam och lustighet.

Wilhelm gick sakta sin väg, han längtade

bara efter en vrå att sofva i, en fattig kärfve var honom nog, hans fötter brände och den larmande glädjen gjorde hans sinne bedröfvadt. Ju längre han kom bort från festen desto tystare blefvo gatorna, och som han så vandrade, såg han ett stycke framför sig en hvit mur med öppen port. Kanske skulle han där finna ett läger i skymundan, men när han hunnit in, stannade han som förlamad af häpnad. Han var åter i lustgården. Allt kände han igen — de gula vägarne, rosenhvalfven, dammen med sin ö, men svanarna voro hvita. På håll syntes pelartemplet och där kom ju prinsessan. Medan hon gick förbi Wilhelm, gaf hon honom en lång blick och ett leende. Det gullröda håret lyst, men kronan hade hon inte på.

Wilhelm följde henne på afstånd, ofta vände hon på hufvudet och log åt honom. De kommo in i en skum gränd, där stannade hon på en hög trappa med handen på dörrklinkan. Wilhelm gick dröjande af vördnad upp till henne, men hon sprang emot honom och kastade sig i hans famn. Då såg han hennes ögon. De voro fräcka och hennes leende blef grinat hos ett rofdjur.

— Du är inte prinsessan, sade Wilhelm och stötte henne ifrån sig.

När han flydde bort genom gränden, ekade ett rått skraff efter honom och en haslig blick öfver axeln sade honom, att det var hon som skraffade.

Nu irrade han vilsen genom gator med bommade hus, öfver stora ödsliga torg och längs en bred älf med stillastående vatten och sumpiga stränder. Långt i fjärran hörde han sorlet från festplatsen, men han kunde inte hitta tillbaka. Allt mörkare blef det och till sist somnade han uttröttad på en trappa med hufvudet mot muren. När han vaknade, grydde morgonen. Han reste sig frusen och såg uppåt. Det var vid järnporten han hade sofvit. Han kände igen de svarta plåtarna med sina nitar och de tunga nötta porrklapparne. Steg hördes bredvid honom på stenväggen och en svartklädd kvinna med ett dok öfver hufvudet, som gömde allt utom hennes ögon, kom gående förbi honom. Hon såg på Wilhelm och ögonen voro prinsessans. Han slet af sin hatt och klämde ihop den mellan sina händer. När hon hunnit upp på trappan och tog fatt i den ena portklappen, vände hon på hufvudet. Nu voro hennes ögonhålur tomma. Det var inte prinsessan, som gömde sig under den svarta klädnaden och det tunga doket, det var döden.

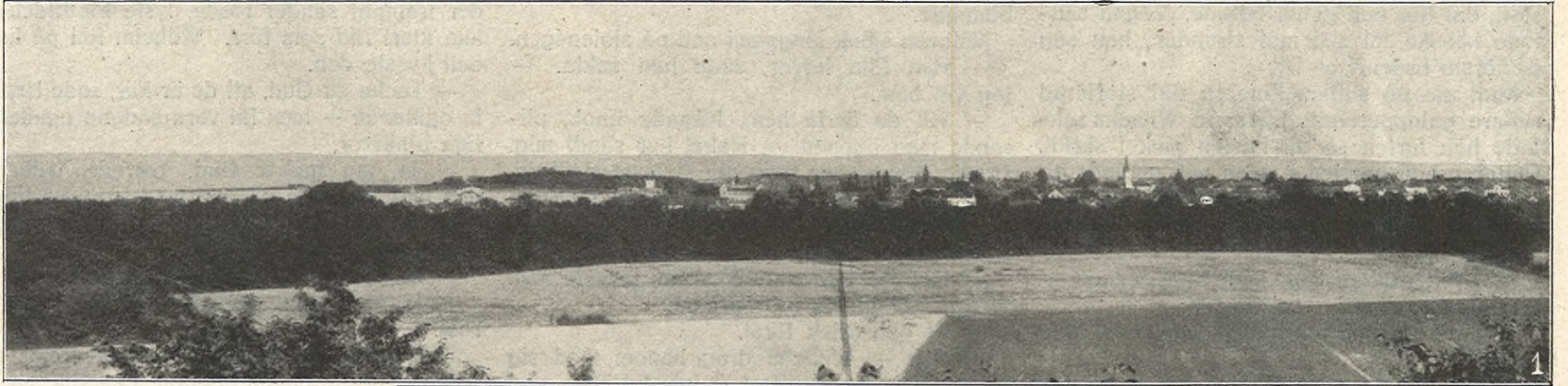
Wilhelm gömde ansiktet i händerna och när han åter såg upp, var gestalten försvunnen.

Pellerins

**Grädd- och Växt-
Margarin**

ersätta det finaste mejerismör.

BORGHOLMS 100-ÅRSJUBILEUM

— Detta är förbannelsens stad, sade Wilhelm till sig själf. — Gode Gud i himmelen, hjälp mig att komma härifrån.

Länge irrade han genom gator och gränder, och när han äntligen nådde ut genom stadsporten och öfver vallgrafven, sökte han sig en vrå under några buskar, där han dignade af trötthet och slumrade in på nytt. I drömmen var han hemma i sin faders gård och stod vid hjulet i tobaksspinnriet, medan hans broder Peter skymfade honom, men

styrkt den långa vandringen hemåt.

— Icke skall jag ligga min fader till last, tänkte han. — Jag skall bära mina bördor och draga min not som den fattigaste bland de fattiga. Nog skall mitt arbete gifva mig nog lön för mödan. Och Rakel väntar på mig.

Men dag efter dag gick till ända och lika långa voro de dammiga vägarne. Wilhelm gaf sig inte tid att stanna någonstädes och sträfvade för vägkosten. Hans kläder föllo i trasor och

med ens förvandlade drömmen sig, Rakel kom honom till mötes på berget, där han sett henne sist, och sade:

— Jag förvarar rosenbladet, tills du kommer tillbaka. Ser du, det grönskar ännu.

Och hon höll upp det emot honom. Med den synen för sina ögon vaknade Wilhelm och började förunderligt

1. Utsikt öfver staden Borgholm, tagen jubileumsdagen den 28 augusti. 2. Minnesgudstjänsten i kyrkan. X Konungen sitter till höger om altaret. 3. Högtidligheterna på Stortorget, då distriktsveterinär Willner

folk började gå åt sidan för den utmärklade tiggaren, som släpade sig fram utefter dikesrenen och frågade om vägen till hafvet.

Slutligen kalnade landet, vida hedar började breda ut sig så långt ögat nådde, skogarne krympte ihop till risiga dungar och nakna klippor höjde sig ur den karga marken.

— Nu rår jag inte mer,

gaf en historik öfver stadens tillkomst och utveckling. 4. Skolbarnen tåga från folkskolan. 5. Konungen X utkommer ur kyrkan efter minnesgudstjänsten 1-4. Maria Hammarbäck foto. 5. M. Hansen foto.

länkte Wilhelm — jag kommer aldrig fram. Låt mig bara gå rundt berget därborta. Sedan må jag lägga mig ned och dö.

Men när han hunnit så långt, såg han hafvet på afstånd, en blå rand bortom en tufvig slätt, där kor och getter befade. Vägen slutade kanske till sist mot stranden, han såg de första hußen i en by.

Midt ute på slätten kom en rikt stofferad ryttare galopperande. Närmare Wilhelm saktade han farten så att hästen gick i skridt. Ryttaren höll handen i sidan och gnolade för sig själf. Röd af blygsel räckte Wilhelm fram hatten för att få en allmosa. Då höll han in hästen.

— Lyckoriddare jag, sade han leende — lyckovandrare du. Tag slanten.

Och så kastade han ett gult mynt till Wilhelm.

— Minst två synder skola tillgifvas mig för din skull, fortsatte ryttaren — och jag väljer mina två nästa. Vivat Fortuna!

Därmed gaf han hästen sporrarne och sprängde därifrån.

Guldmyntet var en lätt börda, Wilhelm lät det rulla mellan fingrarna i fickan, medan han gick vidare. Stark föda och läskande dryck skulle det gifva honom och på hafvet funnos väl skepp, som styrde hemåt.

*

Lång var vägen till byn på andra sidan slätten, men när Wilhelm äntligen hann dit, såg han på första huset en skylt, som gnisslade i vinden, och den skylten visade en vinlöfskransad Backus på sin tunna. I dörren solade sig värdshusvärderna, stödd mot dörrposten med näfvarna i fickorna. När Wilhelm nalkades, ställde han sig bredbent midt i dörren och tog fram näfvarna.

— Här slipper du inte in, röt han argt, och hans stora, runda forskögon blefvo ändå större och rundare. — Ge dig iväg, annars tussar jag hunden på dig.

Men när Wilhelm höll upp guldmyntet för honom, steg han åt sidan, öppnade dörren och bugade sig.

— Stig in, sade han.

Gillesstugan var ett stort, aflångt rum med sparsam dager genom små låga fönster. Därinne fanns bara en enda gäst, som satt orörlig vid ett bord med en stor stänka framför sig. På hufvudet hade han en röd lufva. Wilhelm trodde inte sina ögon, det var Den dröfve turken.

— Enok Kuypers, utbrast Wilhelm — är det verkligen du.

Den dröfve turken nickade bara och visade med en ålbörd på stolen midt emot honom vid bordet.

— Jag har sökt dig länge, sade Enok.

— Icke har fader skickat dig?

— Nej!

— Ah nej, suckade Wilhelm — hans dörr är stängd för mig.

— Han är död.

— Död, upprepade Wilhelm.

— Ja, fortfor Enok — du skall taga arf efter honom.

— Min lott för bli ringa, svarade Wilhelm bittert.

— Du är ensam af din släkt, sade Enok efter en stunds tystnad.

— Alla de andra döda.

— Alla... döda. — Wilhelm reste sig.

Den dröfve turken vinkade allvarsam.

— Men hur? frågade Wilhelm darrande.

— Under midsommarnatten på Oddö, mumlade Enok — när festen var förbi, kommo karlar, som din fader drifvit ur tjänsten, till hans båt, där de sofvo alla de dina.

Enok Kuypers tystnade och Wilhelm lade

sin hand på hans arm. Enok suckade och såg på honom.

— Fader och syskon har du mistat. Alla äro döda utom din styfmoders barn, och våldsverkarne flydde öfver hafvet. De förbannade.

Wilhelm sjönk långsamt ned på stolen igen.

— Men Ella lefver, sade han sakt. — Jag vill hem.

— Vill du ändå hem, frågade Enok, plirande med ögonen. — Rakel har sändt mig. Ursula Siwers har tagit din styfsyster till sig.

— Hur har du kommit hit? afbröt Wilhelm.

— Båten ligger i hamn.

Wilhelm for upp.

— Och det säger du först nu, ropade han.

— Låt oss gå, låt oss springa.

— Ät och drick först.

— Nej. — Wilhelm drog honom med sig ut genom dörren. — Det är inte tid till.

Wilhelm hastade framåt, glömsk af sin hunger, glömsk af sina såriga fötter.

— Skynda dig, Enok, skrek han — skynda dig.

Hafvet vidgade sig framför dem. Långt borta hägrade några gula öar. Hamnen var tom, alla båtar voro till hafs, men ett stycke från land låg en brigg för ankar. Wilhelm hejdade sig ett ögonblick och skuggade med handen för ögonen. Med ens brast han ut:

— Sancte Jörgen... Sancte Jörgen.

Tårarna strömmade utför hans kinder, och som en vettvilling rusade han utför bygatan. Det blef blodspår efter honom, men han kände det inte.

XII.

Det började just att våras i staden därhemma och Rakel stod med den lilla Ella Serdam högt uppe i berget ofvanför Ursula Siwers hus och blickade mot hafvet. Det var köld i luften ännu, snöfläckar glänste i bergen och tunn, blänkande is sträckte sig från land ut mot de närmaste öarna. Där piskades den af vågorna itu till en kant af lödder och därutanför var hafvet mörkt i vinden. Öfver staden simmade ett blåsvart snömoln och nu yrde glittrande lätta flingor ned öfver de båda flickorna.

— Svanedotten faller, jublade Ella och dansade omkring på de flata klipphällarne, medan hon sökte fånga flingorna med sina små händer och sin mun.

— Ser du, där kommer ett stort fartyg med många segel, sade Rakel efter en stund och Ella stannade.

Det var en brigg, som styrde in i fjorden genom Halsersundet.

— Sancte Jörgen är det, ropade Ella efter en stund.

— Ja, svarade Rakel. — Låt oss springa.

Och nyheten flög från gård till gård. Ett af stadens egna fartyg kom i hamn och det blef frängsel på bryggorna.

Sancte Jörgen klöf den tunna iskorpan och gick till ankar midt i hamnen.

Men då Rakel Siwers hörde, att Wilhelm var med ombord, flydde hon hem, som om hon velat gömma sig.

Hennes moder Ursula var redan borta vid Serdamarnes gård och som hon stod på trappan och väntade, gick Magnus Bihlman, borgmästaren, förbi.

— Nu är den rätte arfvingen här, sade hon — och han skall få nycklarne. Jag tackar Gud att I icke fick taga dem ifrån mig. Nu kan I komma slickandes med magistratens resolutioner.

Borgmästaren ryckte på axlarne och spotade, han värdigades inte svara, utan fortsatte bara sin väg.

Wilhelm Serdam och Den dröfve turken kommo just uppför gatan. Ursula läste

upp dörren till hans faders gård. Därinne låg dammet tjockt öfver bord och bänkar, spindelväfvar hängde i hörnen och grytorna rostade på härden. Öfverallt var det tyst och skumt. Men på golfiljan, där Wilhelms fader trampat sönder rosen, lyste blodfläcken lika klart röd som förr. Wilhelm föll på knä och kysste den.

— Tacka du Gud, att du är här, sade Ursula ogillande — men låt vara sådana ogudaktiga åthäfvor.

— Ja, jag tackar Gud, svarade Wilhelm och blef liggande på knä med knäppta händer, men när han reste sig, frågade han efter Rakel och Ella.

— De äro hemma hos oss, svarade Ursula.

— Lå oss då gå, bad Wilhelm med osäker röst.

Det gick långsamt att komma fram, så många var det denna gången, som ville hälsa på Wilhelm och trycka hans hand.

Utför trappan till Ursula Siwers gård hoppade Ella, och Wilhelm lyfte henne upp i sin famn.

— Lillsyster, hviskade han i hennes öra. Guldlock, lilla Guldlock.

Han bar henne in.

Vid fönstret i kammaren stod Rakel och var så ifrig att ansa ett rosenträdet med en enda stor knopp, att hon visst inte märkte Wilhelm förrän han kom fram till henne. Ursula dröjde på trappan med några pratande gummor och den nyfikna Ella var genast utom dörren för att höra på.

— Ser du, sade Rakel förvirrad och visade på rosenträdet. — Det har vuxit upp ur det lilla bladet, du gaf mig att vårda.

Wilhelm tog Rakels händer och deras ögon möttes, men när de åter sågo på rosenträdet emellan sig, hade knoppen slagit ut till en stor underbar blomma.

Den arbetslöse.

PERSONER: DEN ARBETSLOSE.
KYPAREN.

(Händelsen försiggår på ett mindre kafé i en amerikansk förstad. Till vänster några bord och stolar, till höger en kamin och ett bord med tidningar. På väggen en prislista och en vägg-almanacka.)

DEN ARBETSLOSE.

(kommer in, går fram till kaminen.)

Hvad här var varmt och godt! *(Drar fram en stol och sätter sig, gnider benen.)* Jag känner hur värmen sprider sig i kroppen. Benen börjar bli varma. Snart skall väl den där stelheten och kylan gå bort. Om en ändå hade en överrock, för det drar så kallt om benen, och en varm ylle-tröja... *(Lutar hufvudet i händerna och funderar.)* Hvad har du egentligen här att göra? Har du några pengar, du Charles Nelson? *(Tar fram portmonän.)* Jag ska se hur stor reservfonden är. *(Räknar kopparslantarna.)* 1, 2, 3, 4, 5, 6. Sex ecentare, det är min förmögenhet. Den har jag sparat i tre dar, men nu skall jag släppa Barabam lös. — Tänk att jag fortfarande lefver! Och har gått utan jobb i sex månader. Pengarna, som jag hade, smält som snö för solsken. De var borta redan andra månaden. Och sen inget arbete. Detta förbannade krig! — — — Nej, muntra upp dig, Kalle, du skulle ju festa! Nå, hvad ska du ha då? *(Ser på prislistan.)* Ja, nå, då ska jag ha... Ett glas öl? Nej, det kan jag inte. Jag är för svulten. Då blir jag full. En smörgås? Nej, nu vet jag: en kopp kaffe och en bulle. Det ska smaka bra.

(Vill ropa på kyparen, men får i detsamma syn på almanackan.) Men se — är det redan den 11 januari. Den 11 januari 1916. *(Erinrar sig något.)* Den 25 fyller mor år. Hur gammal kan hon vara? Låt mig se — jo, det är sjuttio år hon blir. Den kära, gamla, lilla gumman! Sjuttio år — är du så gammal? *(Tar fram ett fotografi ur en anteckningsbok.)* Hvad du ser rar ut... *(Funderar.)* Det var många år sedan jag skref till henne. Lefver hon? Ja, den som det visste — — Sjuttio år! Men då måste jag gratulera henne.

(Ropar.) Vaktmästarn! *(Intet svar.)* Vaktmästarn!

Kvinnoporträtt

För någon tid sedan afled nära 90-årig friherrinnan Hildegard Ehrenkrona, född Holst, en såväl å hufvudets som hjärtats vägnar rikt utrustade kvinna.

Hildegard Holst föddes den 25 januari 1827 på Trystors gård i Närke. Föräldrarna voro öfverstelöjtnanten C. L. Holst och hans maka A. M. Lindh, enda dottern till den då mycket kände boktryckaren Lindh i Örebro.

Sin barndom och ungdom tillbringade hon tillsammans med 3 bröder och 1 syster dels på Trystorp, dels på den gamla fädernegården Ekströmmen i Östergötland, dels i Örebro. Föräldrarna hade fullständigt ordnade hem på alla tre ställena och den vidsträcktaste gästfrihet utövades af dem, i synnerhet i Örebrohemmet, där dörrarna stodo öppna för alla, såväl för stadens invånare som ock för resande representativa personligheter. Här fick den unga flickan emottaga de barndomsintryck, som följde henne ut i lifvet och i mycket blefvo bestämmande för hennes lefnad.

Hennes ungdomstid var sällsynt glad och rik på nöjen, omtyckt, firad och beundrad som hon var af alla ej blott på grund af sin färging och sitt behagfulla väsen utan jämväl genom sin ovanliga intelligens. Vid 21 års ålder hade hon gjort sitt val för lifvet och ingick då äktenskap med löjtnanten vid Lifregementets husarer, friherre Erik Ehrenkrona. Bröllopet ägde rum å Ekströmmen den 30 augusti 1849.

De unga makarna bodde första åren af sitt äktenskap på Eriksdal, en mindre gård i närheten af det Ehrenkronska familjegodset Hulterstad ej långt från Mjölby. Redan år 1851 vid faderns död övertogs emellertid Hulterstad af Erik Ehrenkrona, såsom varande den äldste sonen, och dit flyttade han då med sin unga hustru, på hvilkens loft det sålunda föll att efterträda den praktiskt framstående svärmodern i hennes maktpåliggande arbete. Hvad detta skulle innebära för en ung kvinna med de vanor hon medfört från det rika föräldrahemmet med dess nöjen och omväxling och tillfällen att blifva bortskämd kan man lätt förstå. Svärmodern och svägerskan stannade på hennes bestämda begäran kvar å Hulterstad och delade sålunda hemmet med den unga, alljämt tillväxande familjen, och det länder alla parter till stor heder att aldrig en skugga af missförstånd uppkom, utan den yngre vände sig till den äldre för att få råd och hjälp, som alltid med kärlek gafs och emottogs.

Kring den unga frun uppväxte nu en stor barnskara, 2 söner och 5 döttrar. Dem alla lärde hon läsa och skriva, trots det stora landthushållet och allt arbete som enligt den tidens bruk utfördes i hemmet. Den kärleksfullaste maka och moder, fann hon dock tid att äfven ägna sina underhållande omvårdnad och stå dem bi vid alla tillfällen med råd och dåd.

Men sorgen drog in i detta så lyckliga, glada hem, då döden 1882 skördade den ännu i sin me-

Friherrinnan Hildegard Ehrenkrona, f. Holst.

Frih:n Margarethe-Louise Gyllenskierna.

Fru Kristina Lundblad.

Fru Marianne Samsioe.

delålder ungdomlige och starke maken och ännu yngre omsorger och bördor lades då på den efterlämnade makans skuldror. Hennes klara förstånd och praktiska erfarenhet kommo henne nu till hjälp och tillsammans med sin äldste son skötte hon Hulterstad på ett framgångsrikt sätt ända till år 1899, då sonen övertog egendomen och hon inflyttade till Linköping, lämnande sitt livsverk att övertagas af yngre händer.

Redan året förut hade hon drabbats af en stor sorg, i det att hennes yngsta dotter efter en långvarig, färande sjukdom afled. Hennes varma gudsfruktan och tro samt fasta förtröstan hjälpte henne att med undergifvenhet bära detta hårda slag.

Hennes lefnadsafton var ljus och lycklig och hon ägde in i det sista god hälsa och alla sina själsförmögenheter oförminskade kvar. Med stort och vaket intresse följde hon dagens frågor och hennes omdöme var lika klart som i hennes krafts dagar. Också var det trefna hemmet en eftersökt samlingsplats för hennes många vänner.

På Mjölby kyrkogård vigdes hennes stoft åt jorden och där hvilat hon nu hos de kära, som gått före henne ur tiden.

Med henne utlocknade adliga ätten Holst och hon var en bland ättlingarna af den märklige mannen Bo Jonsson Grip.

till dagskrönikan.

Nyligen afsomnade på Elfdalen, vid Klippan, änkefrih:n Margarethe-Louise Gyllenskierna, f. Duwall, vid ej långt ifrån 80 års ålder.

Dotter till häradshöfdingen frih. Axel Jacob Duwall och hans maka född grefvinna Wachtmeister (en dotter till excellensen Hans Gabriel Wachtmeister), var hon född på Torp i Sörby socken nyårsdagen 1837 och blef nitton år gammal gifte med godsägaren häradshöfdingen frih. Nils Gyllenskierna på Elfdalen, efter hvilken hon nu i elfva år varit änka. Den vörndsvärda gamla damen sörjes vid sitt fränfälle närmast af åtta barn, bland hvilka äldste sonen Axel är kammarherre, Carl, kapten vid flottan, Sten ryttmästare i Kronprinsens husarregementes reserv, Göran major vid generalstaben och Kristofer ryttmästare vid Skånska dragonerna.

90 år fyller den 17 sept. änkan efter konsistorienotarien Erik Gustaf Lundblad — fru Kristina Margareta (Kerstin) Lundblad i Strängnäs. Hon föddes nämligen i Torsångs prostgård den 17 sept. 1826, där föräldrarna voro kontraktsprosten Erik Olof Schultzberg och hans maka Margreta Elisabeth Engzelius. Om honom läser man i Västerås stifts Herdaminne: "Med lätt lynne såg han gärna allt från den glada sidan och så att säga log åt hela världen med godt hjärta". Dessa egenskaper ha gått i arf till hans barn, och ej i minsta grad hos denna vår 90-åring. God, glad, liflig, intresserad, gästfri i rikaste mått har hon förstått att vinna och behålla många vänner. Hennes vackra hem vid stranden af Mälaren, helt nära ångbåtsbryggan i Strängnäs, har ock varit samlingspunkten för den talrika släkt- och vänkretsen. Hennes son, nuvarande konsistorienotarien P. O. Lundblad, har träd i faderns fotspår och bekläder nu de ämbeten han fordom innehaff. En dotter bor ock i hennes närmaste grannskap, gifte med häradshöfdig Curman. Det är först på den allra sista tiden, som en benåkomma gjort det svårt för den gamla att röra sig som förr, hon måste nu föras i en rullstol omkring ut på sin altan och ned i den vackra trädgården. Men sinnet är friskt, det är som hade hon till valspåk valt: "God och glad skall människan vara medan hon väntar döden."

Den 23 augusti afled i Lund vid 76 års ålder fru Marianne Samsioe, född Ljungberg. Änka efter häradshöfdig G. Samsioe flyttade fru S., efter att någon tid ha idkat affärsrörelse i Åhus, först till Kristianstad, där hon i tjugo års tid bedref tapiserirörelse. De två senaste åren har hon varit bosatt i Lund. Närmast sörjande äro barn, af hvilka sonen Carl Axel är tandläkare i Stockholm, en son handlande i Hörby, en annan i Linköping, dotter Marie Louise, på sin tid föreståndarinna för Hemslojden i Kristianstad, nu bosatt i Stockholm, samt en dotter gifte med postmästaren i Umeå, Uno Benedictsson.

Den aflidna gjorde sig känd som en präktig och sympafisk människa af alla, med hvilka hon kom i beröring.

KYPAREN
(inkommer).

DEN ARBETSLOSE.

Ge mig papper och kuvert och bläck och ett fem cents frimärke. Jag ska ska skriva ett bref.

KYPAREN.

Var det ingenting mera?

DEN ARBETSLOSE.

Hörde ni hvad jag sa? Det andra kan jag få sedan. Medan jag skriver, vill jag inte ha något. Sen får jag se hvad jag ska ha. Hurry up.

KYPAREN.

(bockar sig och går).

DEN ARBETSLOSE.

Men hvad skall jag skriva om? Det är inte roligt. Om mitt arbete, som jag inte har... Om mina kamrater? Om Bill, som stal en skinka för att få mat och husrum på fängelset under vintern, om James, han som dränkte sig i Michigan... Nej, det går inte.

KYPAREN

(inkommer med det begärda).

Var så god.

DEN ARBETSLOSE.

Tack.

KYPAREN

(går ut).

DEN ARBETSLOSE
(börjar skriva).

Kära lilla mor? En hjärtlig lyckönskan på sjuttioårsdagen från mors son Charles. (Ser upp.) Hvad ska jag skriva mer? (Skrifver.) Jag mär bra och hoppas, att mor gör så äfvenledes. Förlåt att jag inte skrivit förr, men det har varit så hårda tider. (För sig själf.) Det är hårda tider för en som varit arbetslös i sex månader (Skrifver.) Men under de sista sex månaderna har jag haft bra arbete. Jag har varit kypare och är nu kompanjon i affären. Vi har flera kaféer och tjänar plenty med pengar. Det är roligt, då det går en väl i handoml (Tar sig för kinden.) Aj, hvad tanden värker! (Skrifver.) I går var jag hos tandläkaren och fick en tand plomberad. Det kostade tre dollars. (För sig.) Ljug på du bara! Gumman blir lycklig. Är det rätt? Visst tusan är det rätt... Man kan väl inte ta lifvet af gumman heller. Sol skall hon ha på sin ålderdom. (Skrifver.) Jag sitter nu på mitt kafé och skriver. Det är mycket folk här och jag känner de flesta. Svenskarna brukar komma hit om kvällarna. I dag ska jag ha stor bjudning för mina kamrater Bill Rafferty, en präktig skotte — (För sig.) Det är han, som sitter inne — (Skrifver.) Och James Kennedy — (För sig.) Det är han, som tog lifvet af sig... (Skrifver.) De kommer om en timme, och då skall jag ha min våning fin. Jag har en liten ungarlsvåning. Den betalar jag 175 dollars för. Den ligger alldeles bredvid. Då jag har bjudning, brukar kyparna från kaféet vårt passa upp. Alla gästerna ha frack.

I söndags åkte vi automobil, för min kompanjon har en bra bil. Det är roligt att åka bil. Mor skulle vara här.

(Far med handen till maggropen.) Aj, den som ändå hade lite mat, bara lite, lite grand. Men — skratla, pajazzo! (Skrifver.) Min stående maträtt till frukost är skinka och ägg och så gröt. Det är som hemma i Sverige. Och till middagarna åter jag mest fågel, för det har min läkare ordinerat mig. (Håller upp fotografiet framför sig.) Kära mor, förlåt mig, att jag luger! Det är i förtviflan jag luger — — — Jag vill inte göra dig så olycklig att veta, att din son är under isen.

(Under det närmast föregående höres fiolmusik utanför, Näckens polska.)

DEN ARBETSLOSE.

Vaktmästarn!

KYPAREN

(kyparen inkommer med en fiol i handen).

DEN ARBETSLOSE.

Hvad spelade ni?

KYPAREN.

Det var en romans ur operan Hamlet, af Verdi.

DEN ARBETSLOSE.

Den är inte af Verdi. Det är en svensk melodi, den heter Näckens polska. Jag ville bara säga vaktmästarn det. Var så god och spela vidare.

KYPAREN

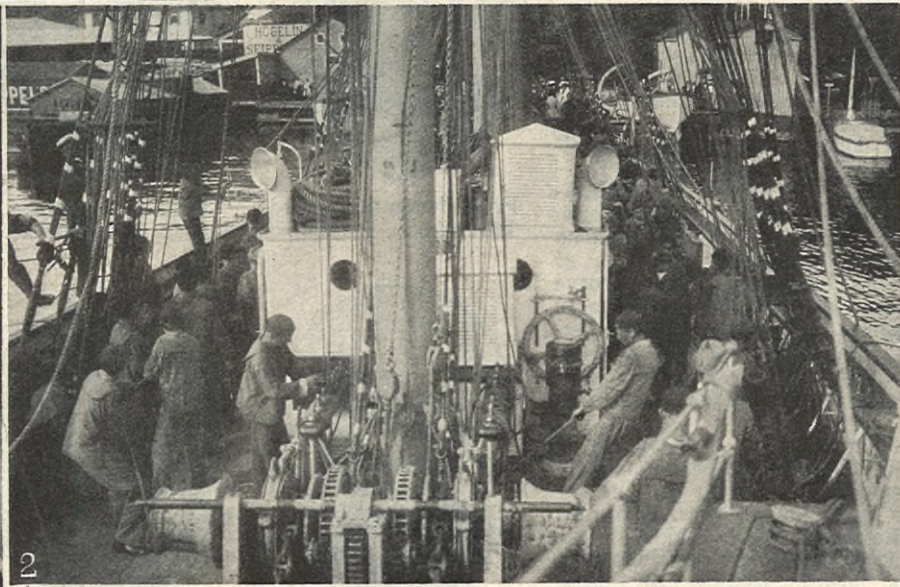
(går; man hör svagt fiolmusiken utanför).

DEN ARBETSLOSE

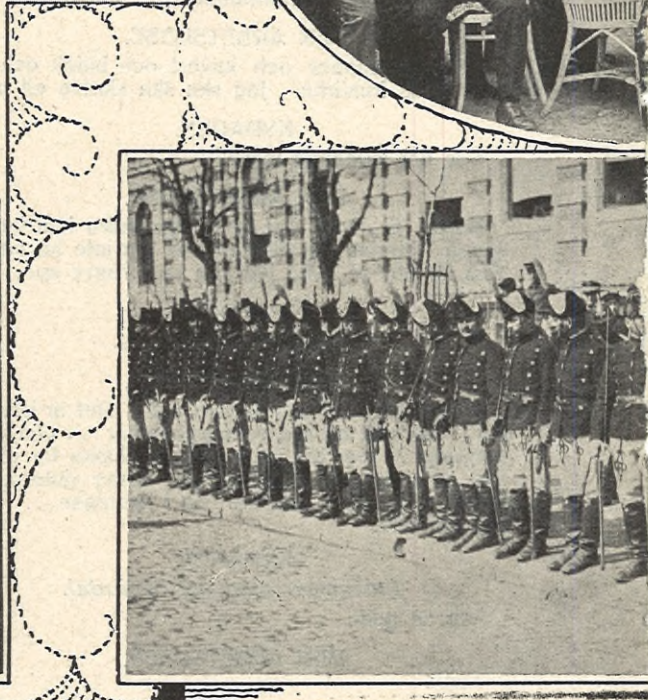
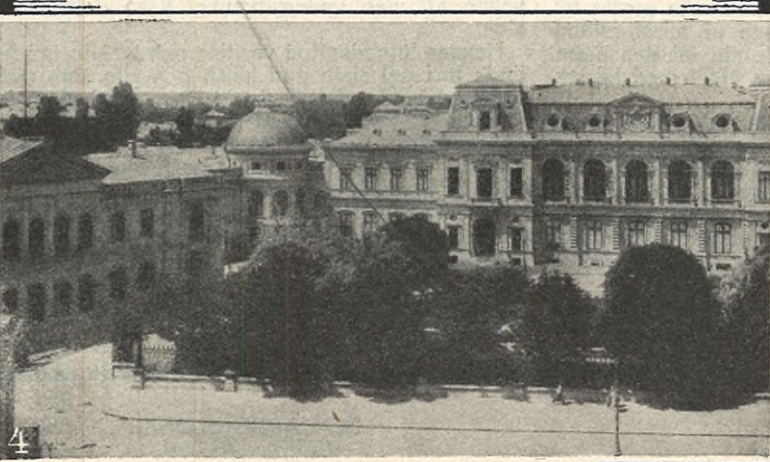
(skrifver).

Så har vi engagerat en stor orkester, som spelar i vår restaurang, 12 man. Just nu spelar de så vackert. Men det är dyrt. Man får betala femtio dollars om dagen för musiken. Men det får man

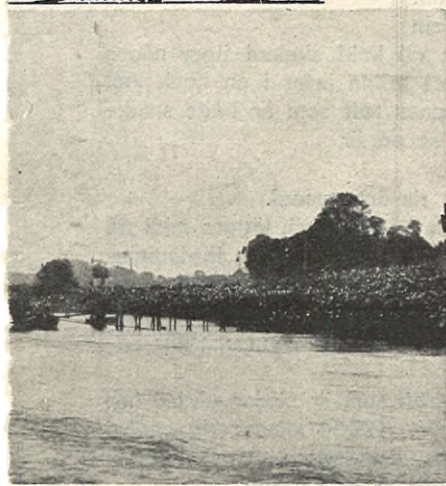
BILDER FÖR DAGEN

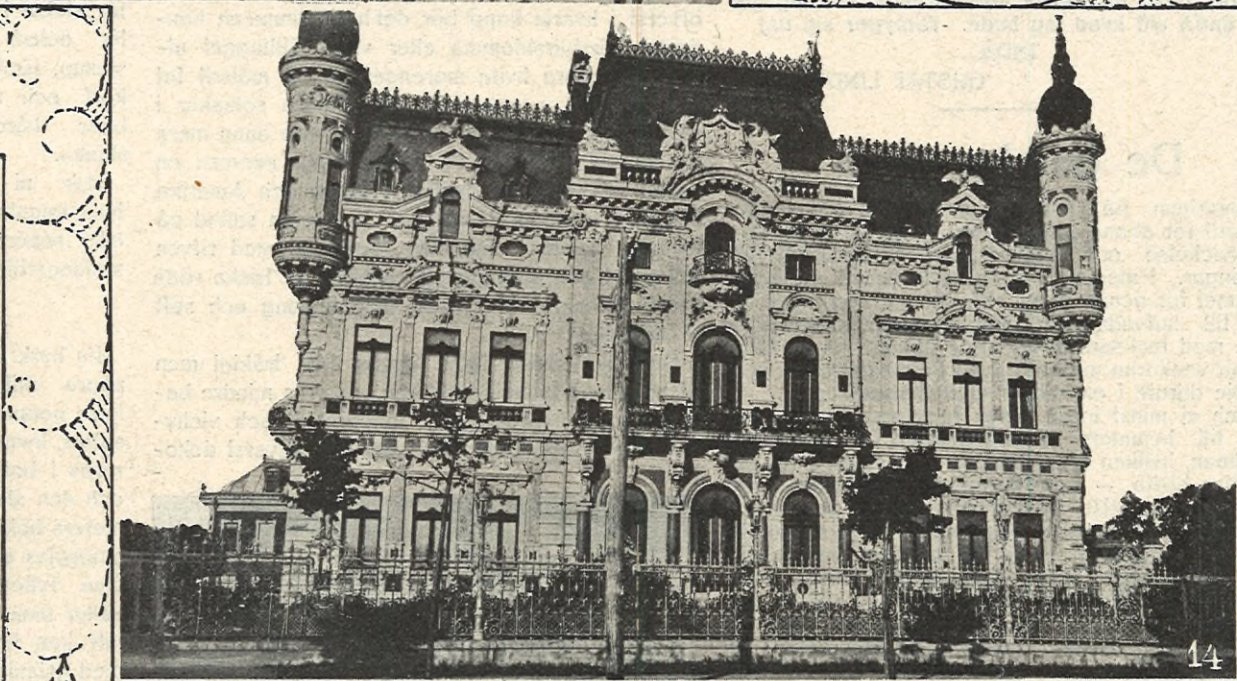
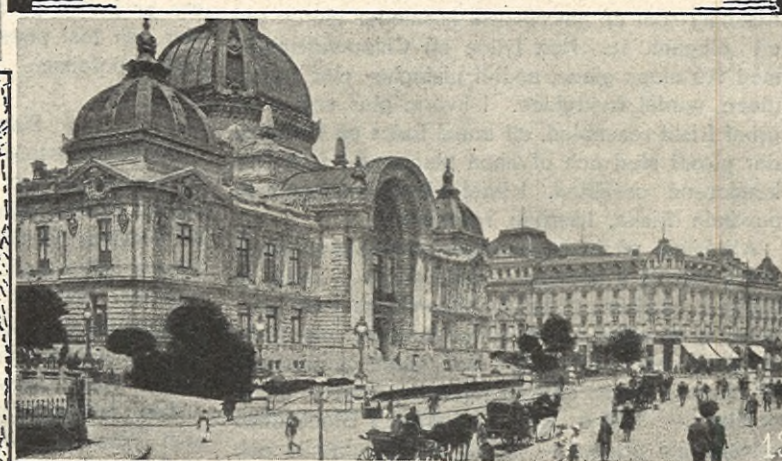
1. Kung Ferdinand af Rumänien. 2 o. 10. Uppvisning af skeppsgossekåren å skolskeppet Abraham Rydberg. Seglen hissas och skeppgossarne attackas. 3. Prins Carol, Rumäniens tronföljare. 4. Kungliga slottet i Bukarest. 5. Belgiens drottning besöker fronten vid Yser. Till höger står en soldat och hälsar furstinnan med fiolspel. 6. Kapten König med sitt manskap å U-båten Deutschland, hvars djärfva färd mellan Amerika och Tyskland fillhör ett af världskrigets märkligaste moment. 7. "Deutschland" under sin infart till Bremen hyllas

FRÅN NÄR OCH FJÄRRAN.

från stränderna af jublande människomassor. 8. En tysk soldatmoder, fru Winkelmann i Wagenfeld, moder till åtta söner, hvilka alla äro ute i kampen för sitt fädernesland. 9. Rumänska husarer. 11. Drottning Maria af Rumänien med sin yngsta dotter, prinsessan Ileana. 12. Prinsessan Elisabeth af Rumänien. 13. Parlamentsbyggnaden i Bukarest. 14. Utrikesministeriet i Bukarest. — 2 och 10 O. Ellqvist foto. 6 och 7 O. Reetz, Lehe, foto. 1, 8, 9 och 14 Berliner Ill. Gesellschaft.

igen. (Funderar, skriver igen.) Ja, nu har jag ingenting mer att skriva om. Snart kommer jag till Sverige, till mor och hälsar på och då tar jag min kompanjon med mig. (Tar fram ett fotografi.) Om jag skulle skicka gumman ett fotografi? Bill får duga som kompanjon. (Skriver.) Så här ser min kompanjon och kamrat ut. Är han inte frellig och fin? Jag är glad, att ha en sån vän.

Nej, nu måste jag sluta, för min kompanjon ropar på mig. Guds välsignelse på födelsedagen
önskar mors
Charles.

(Ser upp.) Jag hoppas, att vår Herre förlåter mig detta. Det är för mors skull. (Kysser hennes fotografi.) Förlåt mig, mor. (Lägger in fotografiet, stoppar det andra kortet och brevet i kuvertet, skriver utanskriften.)

Missis Anna Andersson
Edesbyn, Sweden.

(Sätter på frimärket.) Ja, där gick mitt kalas. Det bjöd jag mor på. — Och sen skall jag gå — ör att svälta ihjäl. För jag vill inte stjåla som Bill. — Dö — — ta livet af sig — — Nej, det vill jag inte. Men de säger, att det är inte så svårt att dränka sig. Man sjunker — sjunker djupt ned till botten. Och så ringer klockor så vackert i öronen. Och sen är det ingenting mer. Sen är man borta från sorg och lögn. (Ropar.) Vaktmästarn!

KYPAREN
(inkommer).

DEN ARBETSLOSE.

Är det långt härifrån till sjön — till kajen menar jag. Jag har en kamrat, som är förste officer på en af ångarna.

KYPAREN.

Nej, det är inte långt. Gatan rakt ner fem kvarter, så två kvarter åt vänster, och så syns hamnen.

DEN ARBETSLOSE.

Tack.

KYPAREN
(går).

DEN ARBETSLOSE.

Om man så skulle dö. (Faller ned på en stol med armarna på bordet, gråter. Får se en tidning, läser.)

I afton kl. 8. Amatörernas afton på Keaths teater. De amatörer, som önska uppträda, erhålla 1 dollar. Tre pris å 15, 10 och 5 dollars utdelas till de bästa. Publiken är prisdomare.

(Lägger bort tidningen.) En dollar får hvar och en. Om jag skulle gå dit, få min dollar och sen en spark. Det är en dollar värd. Hvad skulle jag uppträda med? Spela? Kan inte. Sjunga. (För-söker ta några toner.) Nej, det hörs. Kan således inte uppträda. (Funderar.) Nu vet jag. Jag debuterar som skådespelare. Jag uppför den här komedin. Det här med brevet till mor och alla osanningarna. Ha, stackars mor... Tänk om jag vinner första pris, 15 dollars. Jag vågar inte tänka... Nå, så uppför jag "Den arbetslöses bref." Och den rollen ska väl jag kunna spela bra, då jag inte ätit på flera dar. Klockan är sju. Föreställningen är klockan åtta.

Och då: Spelet kan börja.

(Lägger motvilligt slantarna på bordet, enoch en.) Mor, mor, du måste förlåta mig! För jag gåt dig ändå allt hvad jag hade. (Smyger sig ut.)

RIDÅ.

GUSTAF LINDWALL.

De gamlas dags

sommarhem på Tyresö har nu fyllt sin vackra uppgift för denna sommar genom att ge hvila, vederkvickelse och sommarglädje åt ända till 120 åldringar. I medio af föregående vecka stängdes hemmet för denna gång, och det var nog ingen af de till hufvudstaden återvändande gamla, som icke med tacksamhet blickade tillbaka på de förlutna veckorna med allt hvad de skänkt af ro och glädje därute i en vacker skärgårdsnatur.

Och ej minst torde deras tacksamhet ha vänt sig till hemmets föreståndarinna, fru Mathilda Hedman, hvilken är outtröttlig i sin omsorg för de gamlas bästa. — Beträffande nästa sommar hyser Hemmets styrelse hoppet att bereda ytterligare ett 80-tal behöfvande gamla några veckors landt-vistelse i sitt hägn. Men för att denna optimistiska tanke skall kunna förverkligas, måste man ånyo vädja till allmänhetens öfvervilja vid en De gamlas dag, som är afsedd att äga rum fram på hösten. Och denna vädjan skall helt säkert ej göras förgäfvad — de gamla, kring hvilka lifvets vinter sluter sig kall och tung, stå vi yngre på ett eller annat sätt i skuld till och vi aflana måhända något af denna skuld genom att släppa in en smula sommarsol i deras skuggfyllda lif.

Ett blomsterte.

Ur husmoderns önskelista.

VII.

Sval och lätt sommarmat.

DET HAR VÄL KNAPPAST FUNNITS NÅGON mera matintresserad tid än vår, i alla händelser ingen med en rikare matlitteratur. Nästan hvarje vecka ser en ny kokbok dagens ljus, vi ha böcker med dyrtidsmat och Escoffierrecept, beskrifningar på tunga judiska anrättningar och lätta italienska rätter. Johan Grönstedt behandlar med gourmetens sakkunnighet Stockholms restauranger under de sista 50 åren och de kvinnliga experterna på området lära oss diverse knep att laga billiga men aptitliga gastronomiska nyheter. Man skulle tycka att materialet snart skulle vara utfömdt, men världen är stor och kokkonsten uråldrig och hvarje land, provins, stad har sina specialiteter. Så att vi kunna nog motse en oöfverskadlig rad både af "sättböcker" och andra, digrare volymer — allt till husmoderns fromma. Recepten här nedan som undertecknad — ehuru lekman — dristat presentera Iduns läsarinna äro hämtade från olika delar af jordklotet och äro exponer för den svala mat, en omfångsam husmor helst bjuder sin familj och sina gäster under sommarmånaderna.

Om ni är utrustad med en glacemaskin är det en lätt sak att servera samma något aparta förfriskning som en amerikansk husmoder gjorde vid ett elegant te. Hon fyllde ett Chippendaleglas med två slags glace, nedtill pistache- eller vaniljglace, upptill fruktglace. I hvarje glas sattes ett grönt friskt rosenblad, ett annat lades på tallriken, där glaset stod och ofvanpå placerades fyra fem kanderade rosenblad. I brist på sådana kan man använda friska, ljusröda rosenblad.

Att bjuda på thé à la japon är onekligen originellt äfven om thé à la russe — med citron — faller er bättre i smaken. I körsbärsblommans land serveras ju te alltid i små örlösa koppar, som spela en viktig roll i cha-no-yus invecklade ceremonier. Vi placera några sådana japanska koppar i tunt porslin — hvilka finnas att tillgå i Stockholms orientaliska affärer — på en ljus korgbricka och öfverst i hvarje kopp bör det helst simma en kanderad körsbärsblomma eller viol. Tillfugget utgöres af stora hvita marenger på ett måladt fat och choklad, pepparmynt eller andra sötsaker i en japansk bonbonniär. Vill man vara ännu mera excentrisk kan man till blomsterteet servera en sallad på blomblad, hvilket i Japan och Amerika betraktas som en delikatess. T. ex. en sallad på ananas, skuren i små bitar, besfrödd med rifven kokosnöt och upplagd på en bädd af friska röda rosenblad samt öfverhållad med honung och saft af apelsiner.

Saft och vatten låter kanske litet tråkigt men äfven denna kombination kan serveras mindre banalt än på hvardagsvis. Vinbärsaff och vichyvatten slås upp i ett stort glas som öfverst deko-

Tunga med kålrabbi och bakad potatis.

reras med ett skedblad frusen grädde. På en assiett uppläggas några goda kakor och det hela prydes med gröna blad och vinbär, smulfron eller hallon allt efter glasets innehåll. Den frusna grädden kan naturligtvis inhiberas men icke bären och blommorna, som ge anrättningen en aptitlig prägel.

Att variera frukost- och lunchrätter vållar som bekant husmödrarna ganska mycket hufvudbry. Gratiner — på blomkål, makaroni eller dylikt — och blandade sallader vinna mer och mer terräng på en sommarmatsedel, och med rätta ty de äro både lättlagade och smakliga. Tämlichen ovanlig är nog

Fransk blomkålssallad.

Rester af kokt kall blomkål skäras i bitar, läg-gas i en skål och öfverhållas med en del ättika, tre delar fransk matolja, salt och peppar. Om man så vill kan an-rättningen garneras med skifvor af råa tomater.

Bakad potatis.

Majonäsalladerna bjuda ju på stora möjligheter. Hvilken god lunchrätt i sin enkelhet är icke ett kokt skaladt ägg, några sparrisbitar och litet gröna ärter i en tjock kall majonäsås! En annan rätt som är både smaklig och prydlig at se på är

Ägg, ris och spenat.

En kopp ris kokas i vatten och lägges midt på ett eldfast fat. Med en sked gör man fördjupningar i hvilka man slår ut ägg. Äggen saltas och peppras och fatet garneras med en krans kokt spenat, hvarefter det sättes ni varm ugn tills äggen stelnat.

En amerikansk lifrätt som är nästan okänd hos oss är bakad potatis. Härtill lämpar sig endast stor och fast potatis, naturligtvis icke den första färskas potatisen. Här är en variant:

Bakad, fylld potatis.

Fasta, jämnstora potatisar skalas, jämnas så att de kunna stå upp och bakas i ugn. När de äro nästan mjuka, tagas de ut, ett lock skäres af och de urhållas försiktigt med en silfversked. Potatisarna fyllas med finhackadt hönskött och champignoner och det urgrädda potatismoset, som rörts ut med ett ägg och litet grädde. Locken läggas på, och rätten sättes in i ugnen ytterligare tio minuter. Härtill serveras varm champignonsås.

Som fyllnad kan man också använda ett ägg som slås i rått och får stelnat i ugnen eller också en stekt svamp, jämte en liten korf och några små bitar hårdt bräckt skinka.

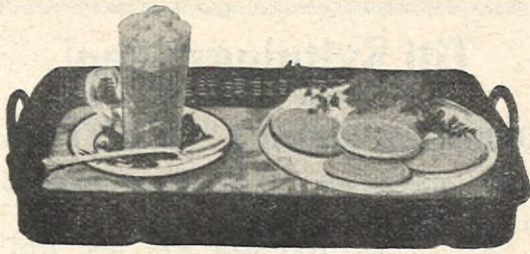

Tomatgelé med fyllnad.

Har ni hemlagad tunn tomatpuré kan ni af den laga en god lunch- eller superrätt, ja, den passar utmärkt äfven som middagsrätt.

Tomatgelé med fyllnad.

En burk tunn tomatpuré sättes öfver elden med några skifvor lök, litet skuren selleri och några korn peppar, 10 blad gelatin, upplöst i vatten till-sättes, hvarefter purén får svalna. En form deko-reras i botten med figurer af hårdkokt ägghvita, och den stelnande gelén hälls i till några centimeters höjd. När denna stelnat, sättes ett inkokningsglas eller annan glasburk i midten, och for-men fylls med gelé. När äfven detta är stelt, håller man litet varmt vatten i glaset, som sedan lätt kan borttagas, hvarefter urhållningen fylls med grönärter, finskuret kött af höns och selleri i en god tjock majonäs. Öfvanpå detta lägges åter gelé. Vändes nästa dag och garneras med salladblad och små vända geléformar.

Saft och vatten.

Kalla middagsrätter bruka smaka bäst på sommaren. Här är en med kålrabbi för dem som tycka om denna grönsak.

Tunga med kålrabbi och blomkål i majonäs.
En läftsaltad, kall, kokt oxtunga skäres i skivvor och upplägges prydligt i krans på ett fat. Kålrabbi rensas och skäras med legymknif som bilden visar, kokas försiktigt i saltadt vatten och läggas i en marinad af en del ättika, tre delar matolja, salt och peppar. Kokt kall blomkål marineras på samma sätt ett par timmar innan rätten skall serveras. Vid upplägningen placeras blomkålen i de urhålkade kålrabbi, och ofvanpå hvar och en lägges en sked god majonäs. Fatet garneras med friska sallatblad och rätten serveras med majonäs.

En efterrätt med jordgubbar är alltid aptillig. Så t. ex.

Amerikansk jordgubbsskaka.

Baka två bottnar af god sockerkaka. När de kallnat bestrykes den undre botten med sylt, och hela jordgubbar placeras på den och sockras. Sedan lägges den andra botten på och garneras med vispgräddade jordgubbar, som beströs med socker.

Till sist ett par nya sommarsandwiches. En brödkifva befrias från sina kanter, bestrykes med en blandning af skarp fin ost, smör och litet engelsk senap, och belägges med en tunn skifva kall rostbiff. Ofvanpå denna en likadan brödkifva. Man kan vara viss att denna sandwich gör succes hos herrar likaväl som numro två: Den består af tunna brödkifvor, mellan hvilka man lägger ett friskt sallatblad, en aning Roquefortost, ett lager kaviar, en smula spansk peppar och ett andra sallatblad.

Den som finner dessa båda nyheter allför skarpa i smaken föredrar kanske makaronisandwichen, där fyllningen mellan brödkifvorna är makaroner och en skifva mild ost.

MIDINETTE.

Amerikansk jordgubbsskaka.

Från scenen och estraden.

CSARDASFURSTINNA ÄR DET KLINGANDE namnet på Oscarsteaterns nya operett, kompositör Emmerich Kalman, som inledt det nu började spelåret. Musikens ungerska härkomst med dess smekande och frånande melodier, plötsligt afbrutna af lidelsefulla dansrytmer, är icke att missa sig på. Visst skulle en originellare utarbetning af tonskruden kring den underhållande handlingen och någon koncentration i fråga om sångnumren icke skadat, men operetten tillhör i hvarje fall de bättre inom genren och får stundom ett verkligt artistiskt värde tack vare fröken Naima Wifstrand's förträffliga aktion i huvudrollen. Den unga damen har flerfaldiga gånger visat, att

hon undfått en droppe af det ultraröda konstnärsblodet i sina ådror, men hennes csardasfurstinna synes oss utgöra den fulla blomningen af hennes konst. Det temperament hon förfogar öfver är ägnadt att fördjupa uppgiften, genomglödda den med lif och passion och förvandla operettdockan till människa. Och det är sällan man sättes i tillfälle att mottaga sådana intryck på en operettföreläsning. En ung fröken Kerstin Bergman debuterar i en ingenueroll och gör sin sak takt och behagligt. För öfrigt medverka teaterns välkända operettkrafter hrr Ringvall, Textorius, Ottoson och Schröder samt fru Rowe, hvilka med vanlig abandon utveckla det groteska operetthumöret och den vykortsromantiska operettföreläsningen.

Södra teatern började knappast lyckligt med en

revy "Ack, Elvira —" ja, det öfriga af den långa titeln har anmeldaren ej behållit i minnet och vill för öfrigt fortast möjligt söka glömma det sorgliga intryck hela produkten gjorde. Men den reflexionen kan han i hvarje fall ej undertrycka, att författaren inte måtte begripa något af den tid hvori han lever, eftersom han i sin revy försummat alla brännande aktualiteter och endast serverat gamla och till leda lifna motiv från genrens äldre produkter. En revy, som icke är en tids-safir, har intet berättigande, ty en uppvisning af halfnakna flickor och gaskiga herrar i frack — det nöjet börjar bli något unket. Isynnerhet med sådana flickor och sådana herrar...! Deras enda förtjänst skulle möjligen vara deras absoluta ofarlighet, ty något mindre förföriskt kan svärigen uppletas. ARIEL.

**IDUNS SKÖNHETS-
INSTITUT.**

N:r 31. Gammal vän och prenumerant af eder ärade tidning har jag hittills nöjt mig med att läsa andras frågor, men nu ville jag så gärna spörja själf och ber till den ändan få in följande i eder nyaste frågoafdelning:
Jag är en stackars färfång kontorsfröken, som härmed vill spörja Iduns Fru Skönhetsdoktor om bot för verkligt öfverflödig fetma på — den plats, som närmast är i beröring med kontorstolen. Är för öfrigt mera magerlagd än fet! —

Greta.

Ett stillasittande arbete är nog orsak till den olämpliga fettbildningen, och måste verkan därpå förtagas med promenader och gymnastiska rörelser. Studera någon bok om hemgymnastik och utvälj några lämpliga rörelser, så att alla kroppens muskler få motion. Tag endast några få rörelser, som ni kan hålla ut med i längden, men upprepa dem dagligen morgon och afton, då ni ej har på ätsittande kläder. Glöm ej att rummet måste vara nyvårdat eller fönstret öppet och andetagerna djupa under gymnastiken. — Vidare skulle jag vilja råda er att stundtals utföra ert arbete vid pulpeten stående, ty fettbildningen kring höfterna befördas genom att sitta böjd i midjan; att ej äta bakelser och godsaker mellan målen och framför allt inte snöra er, hvilket förvärrar det onda. För annars en förständig diet och undvik förstoppning.

N:r 32. Vore tacksam få veta huru jag skall få bort en egendomlig rödaktig fläck på kinden. Har sökt en läkare, som med en elektrisk nål försökte döda de öfverflödiga röda blodkropparna men utan resultat? Undrar om ej Röntgenbehandling vore bra och i så fall tacksam för adress på en skicklig hudläkare?

Mångårig prenumerant.

Er åkomma kan nog inte botas annat än af en skicklig läkare. Vänd eder till doktor L. Moberg, Humlegårdsgatan 13 Stockholm.

N:r 33. Hvad skall jag göra för att få min hals fyllig så att ej nyckelbenen synas och så att groparna vid dem bli fyllda? Är det bra med kraftiga hufvudböjningar? Gunnell.

Massera halsen med en roterande rörelse öfver musklerna nedåt från hakan mot axlarna och från midten af halsen bakåt och uppåt mot öronen. Öfningar med djupandning bidra mycket att uttrunda och stärka halsmusklerna. Hög er på tåspetsarna, drag in så mycket luft som möjligt genom näsan i lungorna och håll andan i 15 à 20 sekunder under det ni pressar den kraftigt mot halsen och bröstets muskler; andas sedan kraftigt ut genom munnen och sänk er ned på hälarna. Detta bör helst ske framför öppet fönster. Upprepas flera gånger å rad ett par gånger om dagen.

N:r 34. Jag har på ganska kort tid fått djupa ringar under ögonen och fula slappa veck vid näsan. Jag vore tacksam för råd huru jag skall förfara för att musklerna skola återfå sin fasthet och spänstighet. Hur blifva af med pormaskar och de små fördjupningar som uppstått i huden då pormaskarna utklämts? »29-åring».

»29-åring» anbefalles att försöka ansiktsmassage på aftonen innan ni lägger er. Tvätta först ansiktet med varmt vatten och god tvål, torka väl och massera sedan in någon fin hudörme med flatsidorna af händerna, alltid uppåt och utåt. Hjälper ej om det utföres någon enstaka gång utan det måste upprepas hvarje afton för att få önskad resultat. — Beträffande de s. k. pormaskarna, se svaret på frågan 16 i n:r 33 af Idun. De fördjupningar ni talar om ha uppstått genom att ni klämt ut pormaskarna alltför våldsamt och oförsiktigt. Hålen gå ihop något af massagen, men för att de ej skola synas mörka måste ni iakttaga skrupulös renlig-

het samt pudra öfver dem något litet.

N:r 35. Huru erhålla vackra och fylliga armar? Finns någon gymnastik särskildt därför?

Flerårig prenumerant.
Alla kroppsörelser och gymnastiska rörelser, där armarnas muskler ansträngas befördra dess fyllighet, såsom rodd, simning, husligt arbete o. d. Af gymnastiska rörelser rekommenderas armlyftning med bröstvidgning under djupandning samt öfriga armrörelser, hvilka ske bäst om morgonen innan kläderna komma på. Tag ett moderat varmt bad ett par gånger i månaden och massera armarna efter badet eller tvättningen med följande salva:

Tannin 1/2 gr.; lanolin 30 gr.; söt mandelolja 20 gr. Lanolinet och oljan smältas och blandas i ett kärl stående i kokande vatten; när blandningen kallnar iröres tanninen.

N:r 36. Vore synnerligen tacksam att få ett godt råd af Fru Skönhetsdoktor angående min hy. Jag har en mycket ful hy, ganska fet och därför anlag för pormaskar och finnar. Dessutom har jag stora öppna porer i ansiktet samt fräcknar, hvilka jag dock tycker betyder mindre, blott det funnes bot för det förra. Har hört, att varmt vatten skall vara bra mot fet hud men däraf blir man ju blek. Mycket tacksam för svar vore

En olycklig

Se ofvan, svaret på frågan 34! Var ej rädd för varmt vatten och utför massagen noggrannt hvarje afton. På morgonen sedan ni tvättat sömnen ur ögonen kan ni lätt pudra ansiktet med ris- eller talkpuder, hvilket dock bör torkas bort med sämskskinn, det blir alltid tillräckligt kvar för att huden ej skall synas fet. Angående finnar gå äfven de bort med ofvannämnda behandling jämte förständig diet och undvikande af förstoppning. Se för öfrigt svaret på frågan 22 i n:r 33 af Idun.

N:r 37. Fru Skönhetsdoktor! Huru får man en vacker och fullt utvecklade byst? Finns något medel för utvärtas bruk? Frågar

Bekymrad 21-åring.

Ett medel som utvecklar bysten på samma gång det stärker hälsan är att utföra andningsgymnastik framför ett öppet fönster ett par gånger om dagen. Se ofvan n:r 33! N:r 38. Huru skall jag kunna erhålla en yppigare byst? Jag är trots mina 22 år alltför »plattbröstad».

Se närmast föregående svar!

N:r 39. Undertecknad har en 14-årig styfdotter, hvars moder för två år sedan lät inspruta parafin i hennes näsa. För ett halft år sedan uppstod rodnad nedanför parafinen och nu frågar jag om det finnes medel att borttaga detta missklädande röda. Styfmoder.
I ett sådant fall som ert är nog bäst rådfråga en skicklig hudläkare. — Ett oskyldigt medel, som möjligen kan hjälpa, är att riktigt tvätta (använd »renad vadd») med het men ej kokt mjölk som får torka in af sig själf. Rätt svåra hudrodnader kunna efter någon tids behandling härmed gå bort.

N:r 40. 1) Hvad skall jag göra för att få klara ögon? Ögonhvittorna äro »stalgiga» och rödstrimmiga.

2) Finns något medel mot håliga och insjunkna kinder? Har läst om parafininjektioner. Är det att rekommendera? Är det dyrbart? Lisa.

Ögat är mycket känsligt för sinnesbeskaffenheten och det allmänna hälsotillståndet. — Både era »stalgiga» ögon och håliga kinder tyda på att ni för ett oförståndigt lefnadssätt går och bekymrar och förfargar er. Försök att vara glad och föra en stärkande och litet gödande diet tillika med daglig motion i friska luften, så bli ögonen klara och kinderna fylliga. — Stärkande för ögonen är att bada dem med ljumt saltvatten kväll och morgon. — Parafininjektioner afrådas på det allvarligaste; de äro dessutom dyrbara.

N:r 41. Min hy vanställes af lefverfläckar och små hudblåsor. Har

försökt med citron och oxygenol, men utan resultat. Tacksam för råd vore Lösnummerprenumerant.

Som man inte kan veta af hvad vart de små hudblåsorna äro är det ej rådligt tillgripa något kosmetiskt medel utan vidare. Bästa därför att rådfråga någon hudläkare.

N:r 42. Finns något effektivt medel mot s. k. »gashud» på armarna, frågar en Mor.

Mot detta finns nog intet medel. Det kan möjligen mildras genom att efter tvättningen ingnida en blandning af lika delar glycerin, rosen-vatten och sprit samt vid tillfällen då armarna skola vara bara pudra dem efter behandlingen.

N:r 43. Huru skall jag behandla mina händer för att få dem vita och mjuka? Adertonåring.

En blandning af lika delar citronsaft och eau de cologne göra händerna mjuka och hvita. Ingnides noga efter hvarje tvättning innan händerna äro riktigt torra. Om händerna äro ömtåliga för kyla böra de om vintern tvättas i ljumt vatten.

N:r 44. Jag är förtviflad öfver min dåliga hy. Den är för fet, och jag har ständigt bölder eller finnar. Jag har nyligen börjat använda Florodolval. Är den bra? Så är jag korpulent. Hvilket är bästa sättet för att magra? Jag har glupsak aptit och svårt för att svälta mig. 17-åring.

Både den dåliga hyn och den öfverflödiga fetman bevisa att er aptit på sötsaker och läckerheter är för »glupsak». — Försök att föra en förständig diet och akta er för förstoppning om ni vill bli befriad från olägenheterna. Dessutom bör ni ha daglig motion i fria luften samt kroppsarbete inom hus. — Tvätta ert ansikte riktigt noga i varmt vatten och tvål på aftonen. Den nämnda tvålen är mycket bra. Tills finnar på bort bör ni använda sådana grönsåpa man köper på apoteket. Ansiktsmassage efteråt med någon fin crème skadade inte, men tro ej att ni vinna något utan ihärdighet. — Se recept mot finnar i svaret på frågan 22 i n:r 33 af Idun.

N:r 45. Finns något oskadligt medel mot härväxt på armarna frågar Esau.

Se svaret på frågan 13 i n:r 33 af Idun.
N:r 46. 1) Vore tacksam få veta, huru jag skall kunna få slätt, mjukt skinn på armar och hals. Min hud är nämligen mycket grof och knottig.
2) Har mycket klena mörka ögonbryn, hur få tjocka sådana? Ragna.

1) Se svaret på frågan 42 i detta nummer!
2) Stimulerande medel för ögonbryn: Rec. Lavendelättika 75 gr.; glycerin 37 gr.; extrakt på jaborandiblad 7 gr. — Låt göra tinkturen på apotek. — Anbringas på ögonbrynen med en liten borste. Akta, att intet däraf kommer åt ögat!

N:r 47. 1) Snälla fru Skönhetsdoktor, säg hvar får man jaborandiblad, som skulle användas för att få tätare och mörkare ögonbryn? Jag har förgäfvets frågat därefter på flera apotek.

2) Huru skall man sköta sina händer för att få dem hvita och mjuka och hur få bort misspyrdande hvita fläckar på naglarna?
1) Jaborandiblad finnas på apoteket Hvita Björn. Låt utföra receptet där.

2) Se ofvan svaret på frågan 43. En pasta af lika delar renadt beck och myrrha utbredes på naglarna och får sitta på under natten; pastan aflägsnas med olivolja.

N:r 48. Undertecknad, 27 år, beder om ett godt råd för mitt hår som är mörkbrunt, medelgroft samt så fett att det kännes kallt och fuktigt. Det var förr både tjockt och långt, men har blifvit stiptigt med en tunn liten fläta. Hårfrisörskan champonerar och kreperar det en gång i månaden. Hur få det att växa ut och bli tjockt samt mindre fett? Fru Regina.

Tvätta håret själf på följande sätt: Sedan håret blifvit utredt drypes (Forts. sid. 598.)

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,

Drottninggatan 4,

utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor till in- och utlandet.

Fondafdelning. Notariatsafdelning. Kassafack.

Bad är hälsa

och blir det i dubbelt måtto om badrummet är monteradt, med våra

Förstklassiga moderna

Badapparater.

Erhållas genom alla entreprenörfirmor.

A.-B. Wilh. Sonesson & Co, MALMÖ.

Stockholm. — Göteborg. — Köpenhamn.

Recept å gröt, kokt i vatten.

Svalöfs Extra hvita eller Svalöfs snabbkokande kornflingor.

140 gr. kornflingor
1 liter vatten
salt.

Beredning: Flingorna läggas i det kokande vattnet, hvarefter kokningen fortsättes 3—5 min. Afsmakas med salt och serveras med mjölk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 10—16 SEPT. 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Marinerad älgstek med brynad potatis; grönsaker och salader; haricots-verts med rödt smör; rabarberpaj med vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg; kaffe eller te. Middag: köttbullar med potatis; rabarbersoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; sillpölsa; mjölk; kaffe eller te. Middag: Pensionatpuré; stekt rödspotta med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekta köttbullar (rester från måndag) med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kal-

NYA WERMLANDS-TIDNINGEN Grundl. 1850 Karlstad Grundl. 1850 är Värmlands största och äldsta tidning.

GAHNS Farena-crème.

En kund skriver därom: »Farena Hafre-crèmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de allra vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat, som vi begagnat.»

Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala. Kungl. Hofleverantör.

fricassé med ris och potatis; äppelkräm med mjölk.

TORS DAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt färsk strömming med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa (spadet från kalfricassén); ugnspannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk och fruktkompott; omelett med svampstufning; kaffe eller te. Middag: (vegetarisk): Kroppkakor med smått smör och stufvade turska bönor; blåbärs-soppa med grahamsskorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekta kroppkakor (rester från fredag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Sill med kokta gröna, torra ärtor; chokladsoppa.

RECEPT:

Strömmingslåda: Se Iduns Kokbok nr 168.

Marinerad älgstek (f. 6 pers.) 1 1/2 kg. stek, 2 tsk. salt (10 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1/4 tsk. ingefära, 1 1/2 hg. späck, i flata skifvor.

Marinad: 2 rödlökar, 2 morötter; 2 msk. smör (40 gr.), 1 persiljestjälkar, 1 lagerblad, 6 del. rödt

eller hvitt vin, 50 gr. färsk, skålad fläsksvål.

Till stekning: 1 1/2 hg. flöttyr, 1 lit. brun buljong.

Beredning: Köttet bultas lätt med en fuktig klubba, torkas med en duk, urviden i hett vatten, och ingnidet med kryddorna. Löken och morötterna ansas, skäras i skifvor hvilka brynas i smöret, och hälften af dem läggas i ett djupt fat, köttet lägges därpå och resten af rötterna samt persiljan, lagerbladet och fläsksvålen läggs ofvanpå köttet. Vinet tillsättes o. steken får ligga i denna marinerad omkr. 6 tim., hvarunder den vändes 3—4 gånger. Den tages upp, får rinna af, torkas väl med en duk, belägges med späckskifvorna och bindes så att den får en vacker form. Flöttyren upphettas i en järnkastrull, steken brynes däri på alla sidor, tills en vacker brun skorpa bildats, då den tages upp. Flöttyren hålles upp och kastrullen gnides ur väl med hvitt papper. Marinaden hålles i kastrullen, köttet lägges ofvanpå, locket pålägges och vinet får koka ihop hastigt, tills det får en konsistens af sirap. Då tillsättes den kokande buljongen, som bör stå jämnt med köttet (kastrullen får ej vara vidare än att köttet nått och jämnt rymmes), locket lägges på och steken får sakta steka 2 1/2—3 tim., hvarunder den vändes några gånger, men spådes ej. Den lägges upp på varmt fat, garneras med persilja eller kruskål och skäres för vid bordet. Serveras med grönsaker, fylla potatismoskrustader, potatispastejer eller brynt potatis och salader. Såsen serveras som sky eller afredd.

Haricots-verts: Se Iduns Kokbok nr 210.

Rabarberpaj (f. 6—8 pers.). Mördag: 2 hg. smör, 1 hg. socker, 150 gr. mjöl, 10 gr. sötmandel (10 st.), 5 bittermandlar, 1 ägg.

Till fyllning: 5 rabarberstjälkar (omkr. 7 hg.), 3 del. strösocker (255 gr.).

Till pannan: 1/2 msk. smör (10 gr.) 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Smöret tvättas och arbetas tillsammans med sockret, mjölet den skällade och malda mandeln och ägget till en smidig deg, som får stå på kallt ställe omkr. 2 tim.

Rabarbern skalas tunnt och skäres i 3 cm. långa bitar. Två tredjedelar af degen utkaflas, och därmed beklädes en smord bleckform eller stekpanna, hvarefter rabarbern lägges hvarfals med sockret, och dekganten vikes öfver. Resten af degen utkaflas till ett lock, hvarmed pajen betäckes, och kanterna tilltryckas väl. Pajen gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1 tim., eller tills rabarbern är mjuk, och degen vid prof med vispkvist är genomgräddad. Den uttages och får stå en kvart, hvarefter den uppstäljes och serveras varm eller kall med vispad grädde eller vaniljsås.

Pensionatpuré (f. 6 pers.). 2 morötter, 1 palsternacka, 1/2 kålrot, 1 litet selleri, 1 liten purjolök, 4 persiljestjälkar, 1/2 lit. vatten, 1/2 lit mjölk, 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. mjöl (20 gr.), 1 lit. efterbuljong, salt, cayenne.

Beredning: Rötterna och grönsakerna ansas på vanligt sätt och skäras i bitar. Vattnet och mjölken kokas upp, rotsakerna läggs i tillika med 1 1/2 msk. af smöret och få koka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Resten af smöret fräses med mjölet 2 min., purén och buljongen spådes på och soppan får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen, purén hålles i under vispning och serveras med rostadt bröd eller ostkrutong.

Stekt rödspotta (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. rödspotta, 1 msk. salt (15 gram).

Till panering: 3 del. mjölk, 4 msk. mjöl (40 gr.), 2 ägg, 2 tsk. matolja, salt, hvitpeppar 2 del. stötta skorpor.

Till stekning: 1/2 kg. flöttyr, 1 citron.

Beredning: Rödspottorna läggs på ett fat, bstrykas med litet ättika och få ligga 1/2 tim. De skrapas därefter väl med en knif, hufvudet skäres bort och det mörka skinnét flås af på så sätt, att stjärtfenan skrapas med en spetsig knif uppåt, tills så mycket skinn lossnar, att man kan linda ett hvar omkring knifbladet, knifven rullas därefter mot hufvudet och skinnret lindas däromkring. Fisken ingnidet med saltet, får ligga 1 tim., torkas väl, doppas i mjölken, vändas i mjölet, doppas därefter i de väl vispade äggen, blandade med matolja och smaksatta med litet salt och peppar, och vändas sist i stötta skorpor. De klappas med en knif så att paneringen fastnar och få ligga 1 tim. att härna. Flöttyren upphettas i en stek- eller långpanna, fisken lägges i och stekes vackert brunlog, hvarefter den lägges på sugpapper, så att flöttyren får rinna af. Den lägges upp på varmt fat med tärtapper, garneras med citronklyftor och serveras med brynt smör och persilja samt pressad potatis. Fisken kan även stekas i smör i ugnen.

Till Syltningstiden!

Inkokningsapparaten "VEGETABIL"

Svenska glasburkar "VEGETABIL" (Wecks-typ)

Smala	lit.	1/4	1/2	3/4	1	1 1/2	
	Kr.	0.55	0.60	0.65	0.70	0.90	pr st.
Breda, koniska ...	lit.	1/4	1/2	3/4	1 1/2		
	Kr.	0.60	0.75	0.90	1.15		pr st.
Breda raka	lit.	1/2	1	1 1/2	2		
	Kr.	0.75	0.95	1.10	1.20		pr st.

Svenska glasburkar av REXTYP

Smala	lit.	1/4	1/2	3/4	1	1 1/2	
	Kr.	0.55	0.60	0.65	0.70	0.90	pr st.
Breda	lit.	1/2	3/4	1	1 1/2	2	
	Kr.	0.75	0.80	0.85	0.95	1.05	pr st.

LÖSA GUMMIRINGAR till alla storlekar finnas i lager. Våra burkar passa till alla i handeln gängse inkokningsapparater. Begär vår specialloffer. Sändes gratis och franco.

A/B NORDISKA KOMPANIET HUSGERÅDSAVDELNINGEN.

Behagligaste och effektivaste afföringsmedel är Apoteket Vasens Laxermarmelad för stora och barn. Pris 1 kr. pr ask. Finnes på alla apotek.

D. B. C.

Flytande Putskräm för metaller. Prova den och Ni använder aldrig någon annan. Fås öfverallt. Fabrikant: Dorch, Bäcksin & Cos A.-B. GÖTEBORG.

TILLVARATAG GULDET, PLOCKA Kåda

Inköpsagenter antagas. Skrif i dag till Kem. Tekn. Fabriken PERFEKT, Stockholm 2. Rikst. 171 50. Telegr.-adr. "Martinylen".

SINGER

ÄLDSTA MÄRKE BÄSTA SYMASKIN

Mellin's Food

är bästa kraftnärning för svaga, klene barn i alla åldrar. Bok om barns uppfostrning gratis och franco från Mellin's Food Depot, Malmö.

Skönhet och Färging

har oftast större makt än rikedom säger Aristoteles. Vid ständigt bruk gifver den väldoftande Yvytvålen en frisk och fraich anletshy, framkallar ett lätt rosenskimmer i den hvitskära huden och gör densamma elastisk, mjuk, klar och ungdomlig. Använd därför dagligen Yvytvål. Säljes i hvarje välorterad affär från Ystad till Haparanda. Österlin & Ulrikssons Tekn. Fabrik.

PARAMINT PASTILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE.
vid sjukdomar i munhåla och svalg. Effektivt skydd mot smitta vid epidemier. FLASKOR OM 50 ST. KR. 1.25
SÄLJAS ÖVERALLT
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agra
Yoghurt
Margarin

Största vinstmöjligheter Gedigna vinster
Jämtslöjds-Lotteriet
Jämtslöjd, förening för kulturella mål i Östersund, permanenta varulotteri med 4000 vinster årligen. Elva första vinsterna valfria.
VIII Dragning 15 Sept.
1:sta vinsten å 2,000 kr. 2:dra vinsten å 1,500 kr. 3:dje vinsten å 500 Kr.
a) Bouppättning f. 12 pers. a) Salongsmöbel i mahogny. a) Sälskinnskappa.
b) Häst och Rissla med fäll och hud. b) Häst, Ko och åkerbruksredskap. b) Herrpäl.
c) Möbler till 3 rum. c) Flygel. c) Kaffeservis, äkta silver, d. Linneutstyrel.
d) Sängkammarmöbelibjörk
Övriga vinster i prislågen 400 å 5 kr. Se vinstlistan!
Lottsedlar hos lotteriets kollektörer samt hos Jämtslöjds-Lotteriets Expedition i Östersund. Lottpris 2 kr.

HULTMANS RENA CACAO
Garanteras af renhet och af finaste kvalitet. Hultmans Chokoladfabrik Nya Aktiebolag 130 Cektö 45 öre
HULTMANS RENA CACAO är förtjänt af att komma i hvar mans mun!

Lejon Pantar & Strumpor

ÄRO AF BÄSTA KVALITE & OMSORGSFULLASTE UTFÖRANDE FÖRSÄLJAS ÖFVERALLT

Kroppkakor (f. 6 pers.) 3/4 kg. kokt, pressad potatis, 1 ägg, 2 äggulor, 75 gr. hvetemjöl, salt, 3 tsk. finhackad portug. lök, 4 dec. brödtärningar, 75 gr. smör.
Till kokning: 3 lit. vatten 2 msk. salt (30 gr.).
Till garnering: 3 msk. stöta skorpor, 2 msk. smör.
Beredning: Potatisen blandas med de uppvispade äggulorna och ägget, mjölet tillsättes och dogen afsmakas med salt. Den arbetas helt litet på bakbordet och utvillas till en aflång bulle, som afskäres i bitar; dessa rullas därefter som skorpor. Brödtärningarna och löken brynas tillsammans i smör.
I hvarje kroppkaka göres en fördjupning, som fylles med brödtärningar. Hvar efter kakan igentryckes väl. Kroppkakorna påsättas i kokande saltat vatten och få sakta koka med lock omkr. 10 min. Profvas med en vispkvist, om de äro färdiga. Uppläggas med hälsief på varmt serveringsfat och på hvarje kroppkaka lägges litet af de stöta skorporna, hvilka förut brynts i smör. Serveras varma med smält smör och stufvade turska bönor.

SYSTER INGA.

(Forts.)
Ofrivilligt kom det emellanåt för honom, kanske var det dumt att ha bundit sig. Men han ville vara hederlig och att bryta — nej. Men pengar, ja hvar skulle de tas ifrån? Han behöfde, ja, måste ha pengar.
De förlofvade diskuterade denna fråga i oändlighet. Intet uppslag var för fantastiskt att ej bli synadt i sömmarna.
Hvarför kunde ej fröken Sunnerdal, som var så rik, eller Carnegie eller någon annan Krösus kunna komma på den tanken att göra en donation till hemgifter åt obe-medlade, själförsörjande kvinnor? Då skulle de själfva kunna gifta sig, om de finge af den, och tänk så många andra fattiga flickor, hvilka äktenskap kanske skulle gå om intet därför att de sakna guldets trollmakt att lägga på vägska-len, som också skulle bli hjälpta.
Ja, nog var det underligt med människor, som hade »godt om det». Sällan eller aldrig hörde man talas om att de hjälpte, då hjälp behöfdes, men efteråt, då det var för sent, då kunde de vara nog så rundhända.
Syster Inga hade gjort den erfarenheten, att äfven med den mest ettersnåla uträkning var det så godt som omöjligt att lägga af något nämnvärdt, då de löpande utgifterna blifvit tillgodosedda. 33: 33

var ej en så svindlande summa, som hon i sin försnta barnsliga förtjusning trott.
Och löneförhöjningar bestod icke lasarettet sin personal.
Hennes glada hoppfullhet var längesedan sin kos. Hon hade blifvit blek och mager med något jäktadt i ansiktsuttryck och sätt. De förr så strålände ögonen bläckade matta och glanslösa omkring sig och munnen hade fått en hård linje.
Hvarför voro kvinnorna så vanlottade i samhället?
Hvar det inte på grund af deras skefva och planlösa uppfostran?
Yrket som valdes tänktes af måls-männerna tydligen aldrig som lifsuppgift, som slutmål, utan blott som »biförtjänst» tills man blir gift.
Men blev inte resultatet, att hela lifvet förfuskades för den unga flickan. Ingen kan tjäna två herrar utan att båda tjänsterna misslyckas, så ock här. Och förresten, män som verkliga kunna och vilja gifta sig med fattiga flickor växa sannerligen inte på träd, det fick hon nogtsamt bittert erfara hvarje dag. O, uppfostrare, ni som lärt af lifvets erfarenheter och borde vara förståndiga människor, hvar för rätta ni ej in flickornas uppfostran på förfärfkompetensen, det är dock det enda, som håller, då allt annat brister.
Hur utan plan hade inte hennes egen uppfostran varit.
Först hade hon gått i skolan enligt vedertaget bruk, så hade hon kommit till morbror Axels och fått »hjälpa» moster i hushållet. Det är det enda en flicka behöfver att kunna», brukade morbror Axel förkunna i det han citerade Rudolf Kjellens bekanta ord, att kvin-nans verksamhetsområde bör vara begränsat till »kyrkan, köket och kärleksplanten».
Det var en ren händelse att moster blifvit sjuk och opererad på lasarettet, som gjort att Inga med-följt dit som sköterska och sedan kvarstannat som ordinarie elev och blifvit sjuksköterska och fått den ringa grad af oberoende som den själfvärfvade slanten ger i det yrket. Men ändå, det räckte ej för lifvet. Hennes förvärfsmöjligheter voro för små. Hennes tunga arbete gaf henne blott ett knäppt bröd för dagen, men intet öfver-skott för sjukdom och alderdom.
Och Björn — ja, hans blotta om-nämmande var som att röra vid ett öppet sår. Björn var man. Hans största lycka låg ej i en kvinns kärlek. För honom som för så många andra män, var den ena kvinnan lika god som den andra, då kärlekens första rus lagt sig. Björn började ledsna vid motighe-

FAXIN

Bästa putsmedel för alla metaller.

SVENSKA UNDEROFFICERARNAS LOTTERI

8,000 kr. Högsta vinsten.

Lantgård vid Nykvarn i Södermanland med man- och övriga byggnader.

Lotter à 2 kronor. 7,727 vinster * Över 85,000 kronor i vinster.

OBS! Lotteriets senaste utställning. OBS!

18 Birger-Jarls-gatan 18

Riks-Tel. 705 51 Allm. Tel. 97 49

SVENSKA UNDEROFFICERARNAS LOTTERI.

Högsta vinsten: **8,000 kr.**

Lantgård vid Nykvarn i Södermanland med man- och övriga byggnader.

Lotter à 2 kronor. 7,727 vinster * Över 85,000 kronor i vinster.

OBS! Lotteriets senaste utställning. OBS!

18 Birger-Jarls-gatan 18

2. Vinsten: Möble-mang från Nord. Kompaniet	5,000 kr.	7. Vinsten: Herrumsmöbel	1,200 kr.
3. Vinsten: Motorbåt med 5 hrs motor	3,000 ,,	8. Vinsten: Garnityr best. av armband, hängsmycke och ett par örhängen	1,100 ,,
4. Vinsten: Motorcykel med sidvagn	2,000 ,,	9. Vinsten: Dammöbel	1,000 ,,
5. Vinsten: Schatull i mahogny med 10 duss. äkta matsilver	1,500 ,,	10. Vinsten: Dampäls, äkta sälbisam	1,000 ,,
6. Vinsten: Bibliotek best. av en saml. utv. böcker, bokhylla av mahogny	1,300 ,,		

Rekvision, helst å brevkort, utan förskottslikvid, till Svenska Underofficerarnas Lotteri, Artillerig. 18, Sthlm.

OBS! Lotteriets senaste utställning. OBS!

18 Birger-Jarls-gatan 18

Till salu eller att hyra!

Villa Framnäs, invid Stjärnhofs station i Södermanland, vackert belägen vid landsväg och sjö, innehåller 9 rum, jungfruk. och 2 kök, inbyggd glasveranda i nedre och öppen veranda i öfre våningen. Härtill trädgård, nödiga uthus, källare och rymlig torkvind. Lämplig till pensionat eller rum för resande med kafé, som saknas på platsen. Närmare upplysningar Rikstel. Stjärnhof n:r 1 eller i bref »Villa Framnäs», Stjärnhof.

terna, han ville bli fri, och han visade det.
Inga hade börjat känna sig som en börda för den älskade och hennes hjärta krympte samman af ängest vid tanken på att mista honom, som var hennes hjärtas allt, hennes lifs lif.
En kväll hade syster Inga bref med posten.
Kära Inga!
Du kan inte tro hur oändligt svårt jag har för att uttrycka, hvad jag ville säga dig, men det måste någon gång bli sagdt, fastän det smär-tar mig mera än jag kan uttrycka att nödgas bedröfva dig.
Vi måste skiljas. Jag kan inte längre gå och vänta på en hustru, och mina föräldrar ha nu utsett en flicka åt mig, hon heter Beata Olsson och är dotter till Ole Olsson på Näs, du vet, 25 000 kr. har hon efter fadern och mera får hon ju då hennes mor dör. Mitt hjärta tillhör dig, men du vet, att jag behöfver pengar. Tro mig, det är med tungt hjärta jag skrifer dessa rader, som komma att göra dig sorg, men det är nödvändigt, det inser du nog själf. Vi kunna väl fortfarande få förblifva vänner, det skulle vara svårt för mig, om jag helt och hållet måste försaka att få se dig. Tack för din kärlek.
Björn.
På morgonen, då nattsköterskan kom in på syster Ingas rum med rapport för natten, låg hon stel och kall ofvann på sin säng. Hon var klädd i rena, nya kläder från topp till tå, nystärkt mössa och nystruket förkläde.
Nattsköterskan skruvade upp tak-lampnan. På bordet stod en nyhem-skrifven morinflaska tom, sprutan hade fallit ned på golvet. På natt-duksbordet låg en papperslapp med några rader skrifvet med blyerts: »I människor, varen intet så hårde!» Slut.

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.
»Hösten 16», Vaxholm p. r. An-nonsen kostar 3:— kr. pr. gång.
REDAKTIONENS BREFLÅDA:
L. i G. Vi våga ingenting lofva, allidenstund de redan liggande lyriska bidragen kunna räknas i legio.
Lillmor. Kan ej användas.
Gamle John. Ridån föll öfver »Sista akten» — m. a. o. ert opus sjönk i papperskorgen.
Sordän. Dikten var ingalunda värdelös men vi nödgas ändå af-böja.

Postmännens Lotteri

till förmån för Svenska Postmannaförbundets understödsfond o. semesterhem godkänt av Överståthållareämbetet den 10 juli 1916. 7,800 vinster till ett sammanlagt värde af 85,440 kronor.

Alla vinster

Svenska varor - Förstklassiga artiklar - Praktiska föremål.

Högsta vinst: värde 8,000 kr. Elegant, gedigen, fullständig Bosättning till 3 rum och kök. Leverantör: Nord. Komp.	LOTTPRIS 2 KRONOR	Andra vinst: värde 5,500 kr. Försikl. Motorbåt av mahogny med ruff, längd 9 m., 4-cylindrig Pentamotor 10 hkr. Leverantör: Sjöexpress.
---	--	---

I övrigt kunna nämnas: **Damgarnityr** från Guldsmedsbol. värde 2,500 kr., **Motorcykel** med sidvagn av Huskvarna tillverkning, värde 1,950 kr., **Herrumsmöbel** av rökt ek, värde 1,493 kr., **Bordsservis** av silver med schatull, värde 1,300 kr., **Damrumsmöbel**, värde 1,205 kr., **Pianino** från Bergqvist & Nilsson, värde 1100 kr., **Linneustyrsel**, värde 1,000 kr., **Båt med utombordsmotor**, värde 730 kr.

Dessutom värdefulla vinster i olika prislägen. Minsta vinstvärde 5 kr.
Lottsdelar försäljas i ett flertal affärer samt genom brevbararna eller kunna erhållas efter rekvisition hos

Postmännens Lotteri, Stockholm C.

Rekvirera helst å brevkort! Sänd ej förskottslikvid!

Lotterna expedieras i den ordning rekvisitioner inkomma och uttagas genom postförskott lottkosnaden samt porto och likvid för dragningslista.
Dragning så snart lotterna slufsålls, men senast före utgången av April 1917.

CLOETTAS GULD-CACAO

i vidstående förpackning säljes öfverallt

1 HEKTO 45 ÖRE

55 Kungsgatan **Almedahls Försäljnings-Magasin,** **55 Kungsgatan**

Kontoret 21 66. **GÖTEBORG.** Butiken 11 81.

Rikhaltigt urval af **Linne- och Bomullsartiklar.**

Levererar fullständiga **Linneuppsättningar** för Hotell, Restaurationer, Sjukhus, Badhus, Ångbåtar och Privat hem samt Brudstyrsalar.

Damast- och Drälldukstygger.	Lakanelärf.	Percaler.	Bolsterver.	Handdukar.	Mattgångar.	Mangolduk.	Badkapptyg.	Hvita o. kulörta Bomullstygger m. m.	Broderier.	Spetsar.	Färdigsydda damunderkläder.	Dag- och natt-skjortor, hvita o. kulörta skjortor. m. m.
-------------------------------------	--------------------	------------------	--------------------	-------------------	--------------------	-------------------	--------------------	---	-------------------	-----------------	------------------------------------	---

Fullständig utstyrsel för hemgifter.

Färdigsydt dam- och barnlinne. Egen syateljé. Prover sändas på begäran.

A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

Det bästa hvetemjålet

MALMÖ BEST PATENT

Malmö Stora Walskvam

Annonsera Idun!

GÖTEBURG. CORSETT-MAGASIN

40 KONGSGATAN

För hemträdgården.

Hyacinter, Tulpaner, Konvaljer Narcisser, Crocus m. fl. lökar börja nu planteras i trädgården, där de blomma så snart snön försvunnit. I boningsrum kunna de även lätt och säkert drivas till blomning under vintern.

Anvisningar angående odlingen finnas i vår blomsterlök-katalog, som gratis sändes kunder och andra intresserade.

För Eder bekvämlighet vid beställningens insändande ha vi i annonser medtagit nedanstående kupong, hvilken vi bedja Eder afskilja samt insända, om möjligt i dag.

Algot Holmberg & Son
Tradgårdsafdelningen
NORRKÖPING.

Afklippes här.

Beställningskupong.

Från Algot Holmberg & Son, Tradgårdsafdelningen Norrköping, beställer undertecknad pr efterkräft postförskott — följande:

-st. Blomsterlök-kollektionen "Hemträdgården"..... Kr. 1: 50 innehåller 15 st. prima lökar i lämpligaste sortering.
 -st. Blomsterlök-kollektionen "Hemträdgården"..... Kr. 2: 50 innehåller 35 st. prima lökar i lämpligaste sortering.
 -st. Blomsterlök-kollektionen "Haarlem"..... Kr. 4: 50 innehåller 75 st. prima lökar i lämpligaste sortering.
 -st. Konvaljegrupp nr I, för drifning i rum..... Kr. 0: 60 innehåller 10 st. konvaljegröddor, isbehandlade.
 -st. Konvaljegrupp nr II, för odling på kalljord..... Kr. 0: 50 inneh. 10 st. konvaljegröddor.
- Prisen gälla emballagefritt. — Ej fraktfritt. Återförsäljare antagas.

Mitt namn:.....
Bostad:.....
Adress:.....

Tvätt!

Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förötksligt sätt i Mälarebadets Tvätt- & Stryknrättning till ett pris af 35 öre pr kg. för tvättposter öfverstigande 20 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.

Allm. 93 44. Riks 38 15.

Billigast i Skandinavien

köpes

Plymor, Plymoas, Paradis- och Esprit,
Fantasier och Blommor

från

Modeimportens Aktiebolag, MALMÖ.

BEGÄR illustrerad katalog som sändes gratis och franko.

Gammal fin fetost

särdeles god och skarp i smaken, realiseras för mejeris räkning till kr. 1: 60 pr kg. pr efterkräft. Minst hel ost, c:a 10 kg. 3 ostar fraktfritt.

G. W. Gustafsson, Tel. 1573, Nya Torget, Norrköping.

För den nyfödde.

komplett utstyrsel 2 omg. välsydt af uteslutande bästa material. För ordad af läkare. Pr kartong. Extra elegant 10 kr. Presentkartong 14 kr. Sänglinne stort och praktigt 6 kr. pr omg. Allt förstklassigt

Fru Caspersson, Slottsgatan 9. Örebro.

Vår stora, nya Praktkatalog N:o 37

för 1916-1917 bör Ni genast skynda att rekvirera. Sveriges största och innehållsrikaste katalog. Upptag öfver 11,000 olika artiklar, däraf många fina nyheter. Goda kvaliteter. Billiga priser. Katalogen jämte fina färgtrycksprof-

ver på jultidningar m. m. sändes på begäran gratis, ej fraktfritt.

Åhlén & Holm, Stockholm.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT.

(Forts. fr. sid. 595.)

tillräckligt med såpspritt öfver hufvudet och inguggas samtidigt så att det löddrar sig. Ställ er sedan stupa öfver ett handfat med varmt vatten och tvätta håret under grundlig massering af hårbotten. Håll litet åttika i första sköljvattnet och skölj sedan i två å tre ljumma vatten. Torka med torra haddukar och fäkta med håret, tills det är alldeles torrt. Först då redes det ut, först med fingrarna sedan med kam, hvarefter en liten smula svafvelpomada ingnides i hårbotten. Tvättningen bör upprepas hvar annan eller hvar tredje vecka tills förbättring inträder; sedan en gång i månaden.

Nr 49. Finnes något bepröfvadt oskadligt medel mot fet och oljig hy och därmed förekommande pormaskar? 26-åring.

Se svaret på frågorna 16 och 26 i nr 33 af Idun; samt svaren på frågorna 34 och 36 i detta nummer.

Nr 50. Min barn är efter amningen hvarken rund eller fast längre.

Vore mycket tacksam att få veta om det finns något medel att få den fast igen.

Ungmor.

Ungmor tillrådes gymnastiska rörelser som vidga bröstet samt djupandning. — Se för öfrigt svaren på frågorna 33 och 37 i detta nummer.

Nr 51. Hur borttaga generande hårväxt? Mycket tacksam för svar härå vore H.

Se svaret på frågan 13 i nr 33 af Idun.

Nr 52. Vore tacksam få veta något säkert medel mot generande hårväxt. 1926.

Samma svar som föregående.

Nr 53. Finnes något tillförlitligt och oskadligt medel mot armsvett? S. k. ärmlappar skydda ej mina klänningslif utan det ena efter det andra blir förstördt. Ung flicka.

Se svaret på frågan 19 i nr 33 af Idun.

Fru Skönhetsdoktorn.

Vårda Edert utseende.

Önskar Ni Eder hy förbättrad, fräknar, finnar, fläckar, pormaskar, kopparr, födelsemärken, näs- och ansiktsrodnad eller generande hårväxt avlägsnad, tätta och mörka ögonbryn, kraftig hårväxt, förändring av hårets färg, så tillskriv oss. Linjer och veck i huden borttagas, kinder och tinningar, hals och bröst utfyllas, näsan höjes eller avsmalnas, hakan förlänges, dubbelhaka och nackfett avlägsnas o. s. v. Nya säkra metoder. Sträng diskretion. Tel. 3113 BERMONIA, Regementsgatan 14, Malmö M.

egenskaper utmärka

Husvarna Symaskiner:

Utomordentligt lätt gång. Mycket stor hastighet. Korta nålar. Största styrka. Mycket stor spole. Maskinen lämpar sig väl för brodering.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten

äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Eslöf:** Skåningen Eslöfs Tidning.
- Falkenberg:** Falkenbergs-Posten.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hudiksvall:** Hudiksvallsposten.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Hörby:** Mellersta Skåne.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Kristinehamn:** Ansgariiposten.
- Laholm:** Sydhalland.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöta Correspondenten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Piteå:** Norrbottens Allehanda.
- Skellefteå:** Skelleftebladet.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sollefteå:** Sollefteå-Bladet.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Söderhamn:** Helsingen.
- Södertälje:** Södertälje Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Vänersborg:** Elfsb:s Läns Annonssblad.
- Västervik:** Västerviks Veckoblad.
- Västerås:** Westmanlands Allehanda.
- Växiö:** Smålandsposten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands Tidning.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 37. EN UNDERLIG MATSEDEL.

- Smör
- Ost
- Korf
- Lax
- Fårkött
- Ostrnn
- Fikon
- Apelsiner
- Té
- Kaffe
- Whisky
- Rödvin
- Akvavit
- Cigarrer
- Likör

rade att sammanställa det geografiska namnet med den å matsedeln motsvarande produkten.

Gerland.

Lösning, märkt pristäfling nr 37, insändes, undertecknad med namn och adress, till Red. af Idun senast den 30 sept. 1916.

De två första rätta lösningarna, som vid granskningen påträffas, erhålla pris. resp. 10 och 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 33.

- a-2
- b-11
- c-7
- d-8
- e-6
- f-9
- g-3
- h-5
- i-10
- j-4
- k-1

Första priset tillfaller: Fr. Elsa Jernström. Nora. Andra priset tillfaller Fröken Margit Hoffman, Säfte.

IDUNS TIDSFÖRDRIF.

GÅTA.

Om skepp eller båt mig får, illa det ofta går; men sätter den framför ett b, så får du en vätska se, hvarmed man släkt och vänner bud och hälsning sänder.

GEOGRAFISK FRÅGA.

Namnet på ett rike i Asien och en flod i Ryssland sammanbindas med bokstafven t. Det hela, läst bakifrån, bildar namnet på en gren af naturvetenskapen.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 36

LOGOGRYFEN: Vaxljus, hvar af fäs: lax al lus sjal ax vals sal sax vax sju sula la val ljus ja oj sval Als as vas jul.

REBUS.

P Orsa Brahe

Stora syster: "Vi ska be mamma riktigt vackert, så köper hon alltid den fina Florodol-tvålen åt oss"

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta afskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

EN BILDAD, enkel och barnkär flicka, helst något musikalisk, som vill vara frö till hjälp till hvarjehanda göromål samt sköta 4 barn, ålder 7, 5, 3 år, får pl. Köksa finnes. Svar till »Familjemedlem», Falköping p. r.

KAMMARJUNGFURU, sykkunnig, snäll, enkel, med goda rekommendationer, erhåller god plats på stor egendom i Nerike. Fotografi och lönepretentioner bifogas. Svar till fru Montgomery-Cederhielm, Segersjö, Lännsås.

PÄLITLIG, ANSPRÄKSLÖS FLICKA, som tycker om och är van vid barn, får plats som barnfröken den 15:e oktober för tvänne små flickor, på landegendom vid västkusten. Sökanden skall vara duglig i enkla klädsömnad och ordentlig, samt villig att hjälpa till med hvad som förekommer i hemmet. Svar med fotografi till »3 och 6 år», post restante, Varteg.

ANSPRÄKSLÖS FLICKA, som är villig och kunnig att taga plats som kokerska, erhåller till hösten god plats. Nygårds egendom, Paskallavik.

I FAMILJ med 2:ne barn, i ålder 10 till 6 år, där husmodern är klen, önskas en bättre flicka, helst något kunnig i sjukvård samt sömnad, och som kan åtaga sig omvårdnaden om barnen, samt öfverinseendet af hemmet i öfrigt. Uti matlagning, fullt kunnig jungfru finnes. Sv. emotes under sign. »L. X.», Box 35, Skara.

BÄTTRÉ FLICKA, som sällskap och hjälp med läxläsning och pianospelning med fyra barn i åldern 10-16 år erhåller bättre flicka pl. nu gen. i Göteborg. Sv. m. betyg o. foto till »Bildad o. musikalisk», Iduns exp. f. v. b.

ENSAMJUNGFURU med vana att på egen hand förestå hushåll och fullt kunnig i matlagning, erhåller plats genast eller 1 okt. i familj om 3 äldre personer och 2 barn jämte barnfröken. Våning 6 rum. Sv. med fotografi, lönepret., betyg och uppgift om ålder till »O. A. N.», p. r. Packhusplatsen, Göteborg.

SOM HUSMODERS verkliga hjälpredd får enkel anspråkslös flicka anställning i litet hem på landsbygden i södra Dalarna fr. 1 okt. Bör vara kunnig i enkla matlagning samt äga goda kroppskrafter. Sv. till »15 kr. i månaden», Iduns exp. f. v. b.

TVA BÄTTRÉ FLICKOR, hushållsfröken och barnfröken, villiga och kompetenta att med husmors hjälp samt med biträde af yngre tjänsteflicka utträtta de förek. göromålen i hemmet, önskas nu el. 1 okt. till tjänstemannafam. i Örebro. Sökandena bör vara kunniga, den ena i matlagning, bakn. m. m., den andra i sömn. o. d. Modern våning med alla bekvämligheter. Sv. inom en vecka med betygsafskr. o. foto till »Verklig hjälp», Örebro p. r.

ENKEL BÄTTRÉ medelålders flicka, kunnig i hems skötande, sökes gen. 2 pers. hushåll. Jungfru saknas. Ref. fordras. Sv. t. »S. H.», Hvetlanda.

PA HERRGÅRD på landet önskas till 15 sept. bildad anspråkslös, snäll lärarinna att läsa 2 kl. kurs med göromål m. m. Sv. t. »A. R.», Iduns exp. f. v. b.

EN FLICKA AF GOD FAMILJ, något van vid sjukvård, villig läsa högt och när tillfälle gifves biträda med lättare husliga göromål samt sömnad, erhåller plats i sept. Svar åtföljda af betyg, åldersuppgift och lönepretentioner, torde sändas till G. P. Frembacka, Korsnäs.

BARNFRÖKEN, anspråkslös och pärlig samt kunnig i enkla sömnad, får plats instundande 1:ste november hos disponentfamilj på landet för att tillse 2 gossar om 5 och 2 år samt i öfrigt vara behjälplig med hvad som förekommer inom hemmet. Svar med foto, ref. och lönepretentioner till »Pärlig», Svenninga p. r.

BILDAD, allvarligt sinnad sjuksköterska erhåller plats på sjukhem i Stockholm. Svar till »E. V.», Iduns exp. f. v. b., Stockholm.

BARNFRÖKEN erhåller plats 1 okt. varest två gossar, 1-3 år finnas. Fordras dessutom att gå frun tillhanda i hemmet. Sv. med fotografi, lönepret., uppgift om ålder etc. till »O. A. N.», Göteborg, p. r. Packhusplatsen.

HUSHALLERSKA. På Sandvikens sanatorium blir plats ledig till 15 sept. för rask och duglig kokerska i 30-35-års åldern. Sökande skall vara kunnig i enkel matlagning, bakn., slakt och syltning. 26 personers hushåll. Lön 30 kr. pr mån., allt fritt och eget rum. Betyg insändes till Husmodern.

GUVERNANT, helst musik. samt komp. att underv. 5-6 barn i åld. 15-9 år, i vanl. skoläm. o. »pråk, erh. nu gen. pl. Sv. m. uppg. på lönepret., foto samt betyg sändes till fru Gerda Lindgren, Strömbäck, Umeå.

YNGRE HUSA, något kunnig i sömn. komp. att underv. i mindre familj. Svar med betyg, foto samt öfriga upplysningar till fru Hulthom, Djursholm.

SKICKLIG HUSHALLERSKA (eller kokerska med goda såväl muntliga som skriftliga rekommendationer önskas 1 nov. till disponentfamilj i Västmanland. Köksjungfru finnes. Eget rum. God lön. — Sökande torde vända sig till fru Ida Ohman, Surahammar.

UNG TYSKA, musikalisk söker plats som hjälp i huset. Off. unger J. O. 6075 an Rudolf Mosse, Berlin SW. 19.

En bättre anspråkslös flicka, kunnig i enkel matlagning o. sömnad erhåller plats 15 okt. i liten fam. där ej jungfru finnes. Sökande anses som fam.-medlem. Betyg, foto och löneanspråk sändes »E. A.», p. r. Vasagatan, Göteborg.

Kokerska med ordningssinne och god vana i matlagning erhåller omgående plats i 3 personers hushåll. Betygsafskrifter jämte uppgift om ålder sändes till Emil Holmberg, Grängesberg.

Ensamjungfru, som varit eller är anställd i godt borgerligt hem på landet, erhåller 1 november god plats i liten familj, bosatt i det vackra Rönninge, endast 50 min. resa från Stockholm. Bekvämt bostad med värmeledning och vatten. Den sökande bör vara kunnig i matlagning, bakning, städning och servering samt öfriga förfallande göromål, därtill ordentlig, snäll och villig. God lön, eget rum och vänligt bemötande tillförsäkras. Svar med betygsafskrifter sändes till Fru B. Hellberg, Rönninge.

Elever i Gobelinväfnad emottages hos A. Meli Fjæstad, Arvika, Racksta.

Skolkökslärarinna van vid landthushåll sökes för Hemsolan & Vackstanäs. Undervisningskyldighet uti matlagning, bakning, slakt och konservering. Sökanden bör hafva utpräglat tydligt sinne för ordning och sparsamhet. Tjänstgöringstid 15 jan.-15 nov. Begynnelse 700 kr. och allt fritt. Ansökningar, ställda till skolans styrelse, insändas före den 15 okt. till Föreståndarinnan Ester Alde, Vackstanäs, Tvetaberg.

Barnfröken. En stadgad, gladlynt flicka af god fam. erhåller plats 1 okt. Sökande bör vara kunnig i barnvård och någon sömnad samt äga verklig förmåga att sysselsätta barn. Svar med rek. och fotografi till Konsul E. Kollberg, Halmstad.

Gods framtidsmöjligheter. SJUKSKÖTERSKA, intresserad, duglig och driftig som har alla förutsättningar att på egen hand leda ett själfständigt arbete, kan om kompetens förefinnes, utan vidare kapital erhålla behaglig verksamhet inom sjukvårdsområdet. En god vän med skicklighet inom hushållsarbetet får gärna medfölja. Svar, ej anonymt, med foto, betygsafskr. och ref., (som återsändas) till »Vackert beläget i Stockholmstrakten», under adress S. Gumæli Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Husföreståndarinnan,

20-25-årig, af bättre familj, bildad, enkel, med fördelaktigt yttre, häst musikalisk, sökes i höst af oberoende, bildad ungar, som är bosatt i större, lifligt köpingssamhälle i mellersta Sverige. Upplysningar, foto och ref. till signatur: »K O p m a n 1916» under adress S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Flicka,

enkel och anspråkslös, villig gå frun till handa samt biträda uti skrif- och räknegöromål, får plats på landet. Betyg, löneanspråk samt gärna foto, betyg, torde före 10 september insändas till »Landthem», adress Mjölby.

PLATSSÖKANDE

UNG, GLADLYNT och musikalisk flicka, som genomgått 8 kl. läroverk, önskar plats antingen i herrgård för att hjälpa till med i hemmet förekommande göromål eller hos i stad, häst Stockholm, bosatt familj att biträda med läxläsning, spjelling och hushållsgöromål. Svar till Box 20, Nyköping.

24-ÅRIG ordentlig o. pärlig flicka som genomgått Karlskoga prakt. skola önskar plats i familj eller hos ungherre där jungfru finnes. Kunnig i handarbeten, väfnad, servering o. ett hems skötande. Betyg o. rek. finnas. Sv. t. »24 år», Halmstad p. r.

20-ÅRIG, sykkunnig flicka, önskar pl. som kammarhusa. Tacks. för omg. sv. t. »X. Y.», Eskilstuna p. r.

27-ÅRIG landbrukaredotter önskar plats i bättre fam. (helst i prästgård) där tillfälle gifves att lära matlagning. Sv. t. »Norrländska», Iduns exp. f. v. b.

FÖRTROENDEPLATS i godt hem m. tjänare önskas af bildad, duglig flicka, fullt kunnig i ett hems skötande, finare handarb. och konstväfnad. Utmärkt rek. Sv. med uppgift & lönepret. t. »Pärlig hjälpreda», Iduns exp. f. v. b.

TVA UNGA bildade flickor, önska plats nu i höst i samma fam. Åro kunniga i enkla matl. glansstrykn. och handarb. Åro villiga att deltaga i alla i ett hem förek. göromål. På lön fästes ej stort afseende, blott ett vänl. bemötande o. få anses som familjemedlemmar. Sv. till »Anna o. Lisa», Hudiksvall p. r.

EN 37-ÅRIG troende barnlös änka önskar plats, antingen hos äldre dam eller tjänstgörande yngre, att sköta hemmet. År kunnig i alla inom ett hem förek. sysslor. År musik. van vid sjukvård m. m. Lön önskas Sv. t. »Elisabeth», Jönköping p. r.

UNG, STARK FLICKA med vana i tuberkulosvård önskar plats & sjukhus el. lättare privatvård. Sv. emotes tacks. till »Box 27», Mörsil.

MEDELÅLDERS bildad, ungdomlig änkefru, väl kunnig i hushåll o. väfnad, intresserad af litteratur och språkstudier, söker till 1:sta nov. plats i bättre hem som hjälp o. sällskap. Sv. till »Barbro», Eslöf p. r.

SOM FAMILJEMEDLEM önskar bättre flicka plats & större egendom el. i tjänstemannafamilj att under god husmors ledning vidare förkofra sig i matlagning. Van vid husl. sysslor. Sv. inom 8 dagar t. »1:sta nov.», Helsingborg p. r.

ELEMENTARBILDAD flicka som genomgått Högre Slöjdeseminarieret och Handarb. Vägners väfvers önskar passande sysselsättning i skola, hems-löjd eller familj. Sv. t. »Hösten 1916», Vaxholm.

FLICKA med organistexamen och äfven genomgått hushållsskola önskar plats i familj eller som organist. Sv. till »23 år», Lindsberg p. r.

HUSHÅLLSVAN, bättre, medelåld. flicka, kunn. i enkl. och fin. matlagning, bakn. o. inläggn. samt sömnad o. handarb., önsk. plats i bättre unghem eller som hush.-frön i mindre fam. Häst i söd. ell. mell. Sverige. Förstkl. betyg. Sv. t. »Fullt pärlig», Iduns exp. f. v. b.

HUSFÖRESTÅNDARINNA söker plats till ensam äldre herre eller dam. Svar till »S. W.», Iduns exp.

Livförsäkringsbolaget BALDER

— ÖMSESIDIGT —
Huvudkontoret: STUREGATAN 8, STOCKHOLM. — Begär prospekt.

BÄTTRÉ HUSHÅLLSVAN 26-årig landbrukaredotter önskar plats i godt o. vänligt hem d. 1 nov. Betyg fr. slöjd- o. hushållsskola samt färdut innehafda platser. Sv. t. »Medlem af familjen», p. r. Håssleholm.

MEDELÅLDERS FLICKA önskar pl. 1 okt. att sköta hushållet i litet hem, gärna äldre herre eller dam, kunnig i sömnad, van vid sjukvård. Sv. till »Pärlig N.», L. tidn. Box 30, Lidköping.

FLICKA, som genomgått 8-kl. läroverk önskar guvernantplats eller annan sysselsättning. Helst i Sthlm. Svar till »Treflig plats», Iduns exp.

HUSFÖRESTÅNDARINNA önskar plats i höst, i respektabelt, godt hem, där jungfru finnes. Goda rek. finnas. Svar till »Gerda», Iduns Exp.

UNG FLICKA önskar plats i bättre familj. På lön fästes intet afseende, blott vänligt och godt bemötande. Svar till »Postfack 18», Långehem.

BÄTTRÉ LANDTRUKAREDOTTER önskar plats att sköta hemmet åt ensam person. Helst i Stockholms-trakten. Svar till V. E., Iduns Exp., Stockholm.

UNG, BILDAD FLICKA önskar omkr. 1 nov. plats i godt hem, där jungfru finnes, helst i Stockholm eller dess närhet för att hjälpa till med sömnad och andra i ett hem förekommande göromål. Svar till »Jämtländska 23 år», Iduns Exp. f. v. b.

EN ENKEL, ordentlig flicka som aldrig förut innehaft plats önsk. sådan 1 nov. (helst i Dalarna) för att deltaga i allt arbete Sv. till »E. S.», Hagge p. r.

18-ÅRIG PRÄSTDOTTER med afgångsbetyg från 8-klassigt läroverk önskar mot ringa ersättning anställning fr. 1 okt. i allvarligt hem. År villig deltaga i husliga sysslor och sömnad samt kan, om så önskas, läsa läxor och spela med mindre barn. Vidare meddelar kyrkoherde Helander, Vänersborg.

SKANSKA (25 år) söker plats på landet eller i stad (gärna Stockholm) d. 1 nov., att under erf. husmoders ledning laga mat samt vara till hjälp och sällskap. Tillgång till piano önskas. Eget rum ell. deladt med bildad kamrat. Vill anses som familjemedlem. Svar med uppgift om lön m. m. sändes till Iduns exp. m. Landbrukaredotter.

ELEMENTARBILDAD 20-årig flicka af god familj, något musikalisk, önskar plats som hjälp och sällskap i familj, ej där småbarn finnes och gärna där tillfälle till umgänge gifves. Svar till »Familjemedlem», p. r., Göteborg 4.

FINNES DET FAMILJ på land eller i stad som för vintern behöfver någon för konstväfnad och linnesömnad, tillskrif d. »Väfnad och sömnad», Iduns exp. f. v. b.

Ung hurtig lärarinna från Norrland önskar anställning av vilket slag som helst nedåt landet från början af nov. till slutet af april. Sv. t. »23 år», Iduns exp.

Ung skånska önskar plats som privatsekr., ev. hjälpa till i hushållet. Har genomgått 8-kl. läroverk med normal-skolekomp. Kunnig i maskinskrifning. Svar till »20 år», Svenska Telegrambyrån Malmö.

kan en 17-åring erhålla en livförsäkring i **BALDER** å

2,500 kronor
att utbetalas vid dödsfall eller ens. k. blandad liv- och kapitalförsäkring & inemot **2,000 kronor**

att utbetalas vid uppnådä 60 år eller dödsfall dessförinnan.
För en 42-åring blir dagliga avsättningen för samma försäkringssumma, 20 resp. nära 30 öre.

Drag sända in **åtminstone 10 öre** om dagen på de onödiga småutgifterna och teckna en försäkring i

Livförsäkringsbolaget BALDER

— ÖMSESIDIGT —
Huvudkontoret: STUREGATAN 8, STOCKHOLM. — Begär prospekt.

UNG FLICKA önskar plats på några månader helst på någon större herrgård för att grundligt lära ett landthems skötande. Sv. till »Snarast», Sv. Telegrambyrån, Örebro.

BILDAD TYSKA, mäktig svenska, engelska och musik, kunnig att sköta hem, önskar plats som värinna, sällskap eller guvernant. Svar till »G. R.», Annonskontoret, Norrlandsgatan 23, Stockholm.

BARNSKÖTERSKA med goda rek. önskar plats i bättre familj den 15 nov. eller d. 1 dec. Svar inom 8 dagar till G. Frisk, Ulricheda, Gunnarstorp.

19-årig flicka, som genomgått åtta-klassig flickskola samt hushållsskola önskar, för vinnande af praktik till ev. inträde i facksk. för huslig ek., plats i familj. Svar emotes tacksamt till »Praktisk 19 år», under adr. S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ex. Sjuksköterska önskar arbete. Gärna medfölja pat. & utr. resa. Op- och Rtg-utbildning. Goda betyg finnas. Ben. svar till »15/10 16», Iduns exp.

23-årig flicka

från bildadt hem, hurtig, frisk, husl. och barnkär önskar 1 okt. plats i familj som familjemedlem att vara modern behjälplig i förek. husl. göromål. Sv. till »Astrida», Sv. Telegrambyråns Annonsavd., Hälsingborg.

INACKORDERINGAR.

INACKORDERING sökes för ung flicka af god familj som hushållslev under duglig ledning i godt bild. hem & herrgård, bruk, prästgård ell. dyl. Sv. till »Hem», Iduns exp.

EN 45-ÅRIG DAM söker ett trefligt hem på landet. Talar flera främmande språk och är kunnig i massage. Svar med prisuppgift till »Sept. 387», Iduns exp., Stockholm.

FURUDALS PENSIONAT. Gammal bruksherrgård i v. Dalarna. Skogrik, hög trakt, (230 m. ö. h.) vid Öre älf. Jakt o. fiske. Rek. såsom utm. rekreationsort. Uppl. Sv. Tur-fören. eller fru G. Wuttke, Furudal. Rikst. Furudal 2 C.

FÖR BRÖSTJUKA. Solgården, Bor. Nytt och tidsenligt. Läkare: Dr G. Lundskog. Föreståndarinnan: Sjuksköterskan Tora Strömsten.

INACKORDERING för längre eller kortare tid erhålles billigt i lugnt, tyst hem med hälsosammaste läge & Småländska höglandet. Svar till »E. -W.», Säfsjö p. r.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröst-klena mottagas ej.

I bildadt hem

å landet eller i villastad önskas inackordering för 19-årig flicka, som efter skolstudier genomgått »Fleurie» o. hushållsskola. Sökanden skall vara behjälplig i förek. husl. göromål. Önskligt vore ungdomligt umgänge och tillfälle till öfning i språk. Meddelande till »19 år», Norrlandsposten, Gefle.

SKÅDEBANANS LOTTERI

HUVUDVINSTER:

LOTTERI KOSTAR 2 KR.

Modern bostadslägenhet i Stockholm med Ett gediget, konstnärligt Kreatursbesättning 7,000 Automobil med garage, bensin Automobilen är en full äganderätt 9,000 kr. Lägenheten är be- hem, 8,000 kr. Möbler till Besättningen utgöres av fyrsitsig "Mathis- lägen Rörstrands- 8,000 kr. 1 häst av Nordsvensk A.-B. Automobiliimport, Smålandsgat. 4, Sthlm. gatan 54 samt består av 2 stora, soliga rum sängkammare o. vardagsrum typ, 5 kor o. 2 kvigor från rikt Dessutom ett mycket stort antal praktiska o. och kök inom rymlig tambur m. el. ljus, kok- ritade av arkitekten Ernst mjölkavkastande kreatursbe- gas, W. C., hiss och piskbalkong samt stora Spolén och utförda av A.-B. sättnings samt 2 st. för en lö- sänd svinavellämpl. suggor. teriets utsällningslokal, Strandvägen 9, Sthlm. utrymmen. Tilltr. 1 Jan. 1917. C. E. Johnsson, Stockholm. nande svinavellämpl. suggor. teriets utsällningslokal, Strandvägen 9, Sthlm.

Lotter till landsorten kunna rekv. utan förskottslikv., helst å brevkort, hos lotteriets exp., Sthlm O 4, då 35 öre till porto och dragningslista tillkommer.

LOTTERI KOSTAR 2 KR.

Doktor Bjerkes Ögonklinik
LINKÖPING.

Dr Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
AKOMOR.
Kungälvstrådet 2. Göteborg.
Tel. 4546.

Gymnastikdirektörsexamen
aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.

Pros. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i
Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

Doktor A. Kjellbergs

kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästernygatan 70.

Vid Prof. Unmans Institut
börjar d. 20 sept. ny (ett-årig) kurs i
Massage och Sjukgymnastik.
Begär prospekt. Brunkebergsgatan 9.
Stockholm.

Kurs i massage och Sjukgymnastik
STOCKHOLMS
MASSAGE- & GYMNASIUM
Biblioteksgatan 28
Begär prospekt!

TANDETEKNIKERKURS. P. f. anl.
framfl. kursen till den 1 okt. Assit.
W. Johnson. Malmsskilln.-gat. 60.

Aftmagringstval,
— absolut verkande — oskadlig. —
Pris kr. 4.50 + porto. Förs. disk.
franska Parfymmagasinet,
Hofleverantör.
21 Drottninggatan 21.

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa
medel mot rynkor, fräckar, lefverfläckar,
finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.—
+ porto. **franska Parfymmagasinet,**
Drottninggatan 21, Stockholm. Hoflev.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Kungälvsgatan 46, Göteborg.
Förmånligaste enskilda handelsläro-
verk för elever med högre förkunskap.
Sommarkurs Handelskurs Gymnasialkurs
10/9—10/9 10/9—10/9 10/9—10/9
Begär prospekt!

"La Mascotte"
Franskt skönhetsmedel — Kosmeti-
kens triumf.
Nyhet:
"La Mascotte-crème"

Hög kvalitet och framstående egen-
skaper hafva försäkrat "La Mascotte"
stora framgång. Preparaten äro
lagligt skyddade genom Kungl. Pa-
tentverket. Säljas i alla 1:klassiga
Parfumerier, Varuhus, Droghärfärer
och Damfrisørsalonger öfver hela lan-
det.

Crème Laïs
Gifver bysten form och fasthet.
Innehåller inga för kroppen skadliga
ämnen. Massagebeskrifning
medföljer. Pris 10 kr. Försändes
likskret.

MARIA ENQUIST,
Exam. Sjukgymnast.
**Institut för skönhetsvård & Plas-
tiska Operationer.**
Stockholm, Biblioteksgat. 6—8.
A. T. 226 62. R. T. 160 68.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hår-
medel och öfverträffas icke af
något annat liknande preparat
Pris pr fl. 2.50.

Erhålles hos alla 1:sta klass Parfumeri-
Drog- och Coiffyrfärer.

Kjellströms Kartritningskurs
börjar 1 Okt. Prospekt erhålles. Storgatan 32. Sthlms Tel. 242 08.

S:ta Birgitta-Skolan
Regeringsg. 19—21. Stockholm.
RIKS TEL. 141 08. ALLM. TEL. 5190.

Undervisning i Klädsömnad, Fransk linnesöm, Barnkläder, Konstbro-
deri, Knyppling, Spetsöm, och Filet ancien, monteringar m. m. 6 frielever.

Föreläsningar: Comtesse G. och Fröken Elisabeth Thorman. Anmäl-
ningar till höstterminen som börjar 1 sept. göres under Aug. månad
skriftligen. Prosp. på begäran.

Emmy Kylander,
elev af Worth o. Bernard, Paris.

Kvinnliga landtbrukselever
mottagas till praktisk och teoretisk utbildning vid **Åby gård,** Strängnäs. Prosp.
och upplysningar genom Direktör Erik Hellström, Landtmannaskolan, Strängnäs.

Elfkullens Husmodersskola Jemshögby, börjar sin höstkurs 20
Sept. Undervisn. i finare och enkl.
matlagning, konserv. bakning, väfnad och handarb. m. m. Prosp. mot dubbelt
porto. Fröken Selma Gustafson, föreståndarinna adr. till 1:a Sept. **Smedby.**

Lektioner i Linnesömnad,
även blusar, underkjolar, skjortor, barnkläder.
Kurserna börja åter 12 sept. varefter elever dagligen mottagas.
Prospekt på begäran.

Karin Egnér. **Eva Egnér.**
R. T. 35 30. **Sibyllegatan 36, Stockholm.** A. T. 210 04.
Före 12 september är adressen **Zsarum,** Blekinge. Riks Karlshamn 800.

E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och Flickpension
i Djursholm börjar en ny Husmoderskurs på tre månader den 15:de sept.
I den ingår Matlagning, Kläd- och Linnesömnad, Handarbeten, Konstslöjd.
Föreläsningar i Konst- och Litteraturhistoria, samt besök i Stockholms Muséer
under sakkunnig ledning. Rikliga tillfällen till nöjen, sport och idrott. Fina
referenser. Begär prospekt. Adr. **Villa Hult, DJURSHOLM.** (Cirka 15 mi-
nuters resa från Stockholm).

Kurs i klädsömnad.
Elever mottagas dagligen kl. 11—3. Aftonkurs två gånger i veckan.
Greftegatan 72. Selma Wahlgren. A. T. 224 53.

Kurs i Klädsömnad och Linnesömnad.
Lotten Dahlström — Myntgatan 5, III — Prospekt A. T. Br. 209.

Sara Samuelssons
kurser i Linne- och Klädsömnad, Barnkläder, Knyppling och
Konstsömnad, börja åter 15 sept. Prospekt på begäran.
Sara Samuelsson, N. Fogelbergsgatan 4, Göteborg. Tel. 85 74.

Nya Elementarskolan för flickor (Ahlströmska Skolan).
29 Kommandörsgatan, Stockholm.
Småskola, Elementarskola med normalskolekompetens.
Gymnasium med dimissionsrätt. Anmälningar skriftligen till 16
Aug., därefter även i skolans lokal.
Anna Ahlström, fil. dr. Ellen Terserus.

Rektor Laurells Skolhem.
6-kl. realskola på landet (Värmland)
Rekommenderas särskildt för skolorngdom, som på
grund af försvagad hälsa eller liknande omständigheter
äro i behof af landtvistelse och individuell ledning.
Postadress Kristinehamn. Rikstelefon.

CHESBROUGH'S
Vaseline
Inregistr.
Varumärke

»Den bästa vän, du någonsin kan få»

Med detta preparat kan
man lindra och bota många
krämpor. En liten burk
Chesbroughs Vaseline
koster endast 25 öre och be-
friar dig från skroflig hud,
smärre sår och brännskador,
och om du låter en liten
smula smälta i munnen,
lindrar det hosta, heshet och
inflammation i halsen.
Profask å 10 öre erhålles
öfverallt.

**Det är fullkom-
ligt utan smak.**
Hvarje apotekare, såväl som
större kemikalie- och par-
fymaffärer hafva det till salu,
men se noga efter, att fabri-
kantens namn **Chesbrough**
Mfg. Consd. New York,
U. S. A. återfinnes på hvarje
förpackning.
Filial i **London,**
42 Holborn Viaduct
Var försiktig med efter-
apningar. De skada i stället
för att hjälpa dig.

CHESBROUGH'S
VASELINE
Det bästa för barnens hud.

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

CHESBROUGH'S
VASELINE

MÄRKET MARKATTAN
(MONKEY BRAND)

TVÄTTAR
ICKE
KLÄDER.

VÄRLDENS FÖRNÄMSTA SKURPUTSTVÅL
— FÖR ALLMÄN RENGÖRING I HUSHÅLLET —

RENGÖR OCH PUTSAR PÅ EN GÅNG
ALLA SLAGS
METALLER, GLASVAROR, STENGODS
EMALJVAROR, LINOLEUM OCH MÅLAD E YTOR.

Birgitta-Skolan
Beridarebangatan 17.

Kurser i klädsömnad, barnkläder, linnesömnad, konstbroderi,
knyppling, konstväfnad m. m. Betyg efter genomgången fullstän-
dig kurs. Ny termin 1 Sept., hvartill anmälningar mottagas under
Aug. månad skriftligen eller i skolans lokaler. 2 frielevplatser.
Riks Norr 8 98. Allm. 41 48.
Elisabeth M. Glantzberg.

Husmoderskurs
börjar den 1 okt. i **Kungstugan,** Tullinge, 1/2 tim järnvägsresa från Stock-
holm. Ett fåtal unga flickor kunna där få undervisning i **finare och**
enklare matlagning, bakning, konservering, tvätt och strykning m. m.
Dessutom lämnas undervisning i **linnesömnad** efter ny, prakt. metod.
Prospekt och referenser på begäran. Tullinge gård pr **Tullinge.**
Anna Zimmerman,
utex. skolkökslärarinna och handarbetslärarinna.

Johanna Brunssons
Praktiska Konst-väfnadsskola
70 Kungsgatan 70, börjar höstkursen den 1 Sept. Teoretisk kurs den
15 Sept. Tel.: Allm. 437, Riks Norrm. 363. Prospekt på begäran.

Maltestorps Hulpension för flickor, Särö,
börjar sitt 12:te arbetsår den 7 sept. 1916.
Elementarskola. Fortsättningskurser
i språk. Franska och engelska äro talspråk inom pensionen.
Språklärarinnorna äro infödda utlänningar. Prosp. på begäran.
D. Dyrssen.

TVÄTTAR
ICKE
KLÄDER.

Karl Fehling,
Dresden.
Ab 1 Sept. Aufnahme des
Klavierunterrichtes. Näheres
durch Fräulein **S. Hellström,**
Lilla Edet.

Turkiska badet
i Malmörghuset är öppet hvarje
torsdag för damer. Yppersta me-
del för bibehållandet af smärt figur
och fin hy. Badet är angenämast,
om man är flera i sällskap. Pris före
kl. 12 kr. 1:50, efter kl. 12 kr. 1:75.

Sjukhem till salu.
På grund af sjukdom säljes ett min-
dre privatsanatorium genast. Svar
till »Privatsanatorium», Idun's e. p.
Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1916.